

Załącznik
do uchwały nr IV/29/2024
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia 17 maja 2024 r.

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Lubelskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi
działalność pożytku publicznego
na 2023 rok**

Lublin 2024

Spis Treści

Wstęp	3
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych	5
1.1 Zlecanie zadań publicznych w formie ich wspierania oraz powierzania wraz z udzielaniem dotacji na ich realizację	5
1.1.1. Zadania zrealizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie	6
1.1.2. Zadania zrealizowane przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego	35
1.1.3. Zadania zrealizowane przez Departament Promocji, Sportu i Turystyki	36
1.1.4. Zadania zrealizowane przez Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych	43
1.2 Zlecanie zadań publicznych na podstawie innych przepisów niż Ustawa o działalności zlecanie pożytku publicznego i o wolontariacie	44
1.2.1. Departament Promocji, Sportu i Turystyki – działania z zakresu promocji województwa i projektów promocyjnych	44
1.2.2. Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego	44
1.2.3. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej - współpraca w zakresie realizacji projektowania oraz funduszy europejskich	49
1.2.4. Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych	52
1.2.5. Departament Gospodarki	53
2. Wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działania i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków działań	56
2.1. Departament Organizacyjno-Prawny	57
2.2. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie	57
2.3. Departament Zarządzania Programami Regionalnymi	65
2.4. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie	67
2.5. Kancelaria Marszałka	69
3. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań	69
3.1. Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej	70
3.2. Departament Zdrowia i Polityki Społecznej	70
3.3. Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego	71
3.4. Departament Promocji, Sportu i Turystyki	72
3.4. Departament Strategii i Rozwoju	72
3.5. Departament Zarządzania Programami Regionalnymi	73
3.5. Departament Infrastruktury i Majątku Województwa	76
4. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli samorządu województwa	77
4.1. Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 – Departament Zarządzania Programami Regionalnymi	77
4.2. Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	91
4.3. Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej	93
4.4. Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego	93
4.5. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego	94
4.6. Wojewódzka Rada Sportu	97
4.7. Wojewódzka Rada Rynku Pracy	97
5. Podsumowanie	98

Wstęp

Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą nr XL/616/2022 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 17 października 2022 roku przyjął „Program Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok” zwany dalej Programem, stanowiący jeden z ważnych dokumentów strategiczno -programowych określających politykę Województwa Lubelskiego. Trzeci sektor jest ważnym partnerem dla Samorządu Województwa Lubelskiego.

Podjęmowanie inicjatywy uchwałodawczej wynika z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2023 r., poz. 571), nakładającego na organ samorządu terytorialnego obowiązek uchwalania corocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, zwanymi dalej organizacjami.

Na podstawie wspomnianej ustawy oraz § 12 Programu, Zarząd Województwa Lubelskiego w terminie do dnia 31 maja 2024 r. przedkłada Sejmikowi Województwa Lubelskiego sprawozdanie z realizacji Programu współpracy za rok poprzedni, które obejmuje:

- 1) liczbę ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem;
- 2) liczbę złożonych ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań objętych Programem;
- 3) liczbę podmiotów, które zwróciły się z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej;
- 4) liczbę podmiotów, które otrzymały dofinansowania;
- 5) wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji Programu, liczbę zrealizowanych zadań;
- 6) liczbę organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego;
- 7) liczbę i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Priorytetem Programu było zwiększenie udziału podmiotów w realizacji zadań Samorządu Województwa w sferze zadań publicznych, w szczególności w zakresie współpracy dotyczącej programowania oraz realizacji podstawowych dokumentów programowych Województwa Lubelskiego. Celem Programu były również działania na rzecz poprawy warunków bytowych mieszkańców regionu oraz wspieranie działań zmierzających do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywne włączanie organizacji pozarządowych w identyfikowanie

i definiowanie problemów społecznych, które umożliwiło pełniejsze poznanie potrzeb mieszkańców naszego regionu. Cele te były realizowane w formie współpracy finansowej i pozafinansowej, obejmującej następujące sfery pożytku publicznego:

- 1) pomoc społeczna,
- 2) rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych,
- 3) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- 4) ochrona i promocja zdrowia,
- 5) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- 6) promocja zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych,
- 7) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 8) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- 9) turystyka i krajoznawstwo,
- 10) ekologia i ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

Należy zaznaczyć, że sfera pożytku obejmuje 33 rodzaje zadań publicznych, które mogą być podejmowane we współpracy merytorycznej pomiędzy administracją publiczną a sektorem pozarządowym. Z tego katalogu, w ramach Programu, wybierane i ustalane są priorytety zgodne z kompetencjami danej jednostki samorządu terytorialnego oraz możliwościami działających lokalnie organizacji pozarządowych. Dodatkowo organizacje pozarządowe współdziałały z Samorządem Województwa Lubelskiego w przedmiocie budowania pozytywnego wizerunku województwa poprzez realizację zadań z zakresu promocji niestanowiących sfery działalności pożytku publicznego.

Sprawozdanie z realizacji Programu zostało opracowane przez Departament Promocji, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie na podstawie materiałów własnych oraz pozyskanych z departamentów urzędu oraz jednostek podległych: Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie - odpowiedzialnych za realizację zadań w poszczególnych sferach pożytku. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Lubelskiego z partnerami społecznymi oraz informacje dotyczące udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych

Zadania publiczne to działania, które podejmuje administracja samorządowa na podstawie ustaw określających zakres ich kompetencji. Płaszczyzna ta zawiera opis współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem różnych form współpracy finansowej i niefinansowej.

1.1 Zlecanie zadań publicznych w formie ich wspierania oraz powierzania wraz z udzielaniem dotacji na ich realizację

Współpraca o charakterze finansowym Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 polegała m.in. na zlecaniu realizacji zadań publicznych w formie ich wspierania lub powierzania wraz z udzieleniem dotacji. Zlecanie zadań przeprowadzano w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych w trybie pożytku publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571).

Adresatami zadań we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego byli wszyscy mieszkańcy województwa lubelskiego. Podczas opracowania w 2022 roku Programu na rok 2023 zaplanowano wysokość środków finansowych na poziomie 6 042 000,00 zł. W ciągu roku, reagując na bieżące potrzeby i wydarzenia, Zarząd Województwa Lubelskiego zmodyfikował nieznacznie plany i finalnie wysokość środków z Budżetu Województwa Lubelskiego przeznaczonych na dotacje i tryb pozakonkursowy wyniosła 6 502 000,00 zł, z której podmioty dotowane po przeprowadzeniu procedury konkursowej w ramach otwartych konkursów ofert wykorzystały kwotę 6 021 632,84 stanowiącą 92,61% całości.

Pozostałe środki zostały przeznaczone na dofinansowanie zadań publicznych w trybie art. 19a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Podczas realizacji zadań wykorzystano 398 132,96 zł. Całość środków, przeznaczonych na tryb pozakonkursowy, nie została jednak wykorzystana, gdyż w niektórych przypadkach, z różnych przyczyn, nie doszło do podjęcia realizacji zadania przez podmioty.

Przyczynami niewykorzystania dotacji w trybie konkursowym i pozakonkursowym przez organizacje pozarządowe, które wiązały się ze zwrotem w całości lub w części przyznanego dofinansowania, jak również niepodpisaniem umowy, a tym samym nieprzekazania środków finansowych były m.in.:

- 1) brak udokumentowanych wydatków zleconych zadań w przedłożonych rozliczeniach finansowych;

- 2) brak rozliczenia w oznaczonych terminach;
- 3) niezgodność poniesionych wydatków z zawartymi umowami i planami wydatków, stanowiących załącznik do umów;
- 4) brak ofert spełniających kryteria formalne i merytoryczne.
- 5) poniesienie niższych wydatków związanych z realizacją zaplanowanych działań w stosunku do działań założonych w pierwotnej wersji oferty.

Łącznie w trybie konkursowym i pozakonkursowym realizując Program na 2023 r. wydatkowanych zostało 6 419 765,80 zł, co stanowi imponujący procent wykonania - 98,74 %.

Zarząd Województwa Lubelskiego ogłosił 15 otwartych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem, na które zostało złożonych 381 ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań. W rezultacie zawartych zostało 218 umów.

Tryb otwartego konkursu ofert jest podstawowym trybem zlecania zadań, w którym samorząd - po wyborze organizacji - zleca im zadanie publiczne i przekazuje fundusze. Środki niewykorzystane w ramach otwartych konkursów ofert były rozdysponowywane w trybie określonym w art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, czyli jako tzw. „małe dotacje”. W 2023 roku złożono na nie 61 ofert i zawarto 49 umów.

Oprócz środków przekazanych z Budżetu Województwa Lubelskiego, organizacje pozarządowe miały również do dyspozycji fundusze z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Aplikowanie o te środki możliwe było w dwóch konkursach otwartych, w których - w ramach 25 ważnych społecznie zadań – złożono 311 ofert. Po przeprowadzeniu procedury konkursowej podpisano 123 umowy na łączną kwotę 4 716 565,86 zł. Pozostała kwota, w wysokości 295 969,56 zł, została wykorzystana na realizację zadań w pozakonkursowym trybie art. 19a ustawy. Podpisując 32 umowy organizacje pożytku publicznego zrealizowały 6 zadań publicznych, których odbiorcami było ponad 1000 osób.

Poniżej zawarto informacje z realizacji zadań w zakresie poszczególnych obszarów pożytku publicznego w odniesieniu do departamentów i jednostek samorządu województwa realizujących zadania w 2023 roku.

1.1.1. Zadania zrealizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

Współpraca Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie (zwanego dalej ROPS) z organizacjami pozarządowymi odbywała się na bieżąco w formach finansowych i niefinansowych i dotyczyła w roku 2023 zadań publicznych realizowanych przez:

1. Oddział Pomocy Społecznej.
2. Oddział Rehabilitacji Społeczno-Zawodowej Osób Niepełnosprawnych.
3. Oddział ds. Uzależnień.
4. Oddział Projektowania oraz Funduszy Europejskich.

Współpraca w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej przedstawiała się następująco:

1. Liczba ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem: 1 otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych Województwa Lubelskiego w zakresie pomocy społecznej w 2023 r. (ogłoszony 13.01.2023 r.).
2. Liczba zadań w ogłoszonym konkursie ofert - 3.
3. Liczba podmiotów, które złożyły oferty - 70.
4. Liczba złożonych ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań objętych Programem - 77.
5. Liczba podmiotów, które otrzymały dofinansowanie - 30.
6. Wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji Programu – 596 000,00 zł:
  - 1) w ramach otwartego konkursu ofert - 370 000,00 zł;
  - 2) w ramach trybu pozakonkursowego - 226 000,00 zł.
7. Liczba zrealizowanych zadań - 32 projekty - zawarto 32 umów.

Zadanie 1. Wspieranie działań na rzecz rodzin z dziećmi ze szczególnym uwzględnieniem rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych (realizacja Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Lubelskim na lata 2021 - 2025)

Przyznano dotacje na kwotę 150 000,00 zł. Wydatkowano - 150 000,00 zł.

W ramach realizacji zadania wsparcie finansowe otrzymało 12 organizacji (zawarto 12 umów) na prowadzenie ośrodka opiekuńczo-wychowawczego, prowadzenie zajęć dla dzieci w dwóch środowiskowych klubach profilaktycznych, prowadzenie świetlic środowiskowych, udzielanie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, wsparcie wychowanków domu dziecka.

Dofinansowano ze środków Budżetu Województwa Lubelskiego:

- a) wynagrodzenia dla osób prowadzących zajęcia z dziećmi i rodzinami, wychowawców, psychologów, pedagogów, terapeutów, logopedów, lekarza psychiatry prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne, psychoedukacyjne, psychoprofilaktyczne, prowadzących dyżury konsultacyjne, koszty wynajmu sali,

- b) koszty organizacji spotkania integracyjnego dla rodzin adopcyjnych i zastępczych, pikniku, wycieczki, Dnia Dziecka (poczęstunek, nagrody),
- c) wyżywienie w świetlicach, zakup artykułów biurowych i pomocy dydaktycznych, materiałów edukacyjnych i plastycznych, zakup nagród rzeczowych związanych z uczestnictwem w wyjazdach kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych.

Zadanie 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych poprzez wspieranie różnorodnych form ich aktywizacji z Wojewódzkiego Programu na Rzecz Osób Starszych na lata 2021 – 2025).

Przyznano dotacje na kwotę 120 000,00 zł. Wydatkowano - 119 599,99 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wys. 400,01 zł.

W ramach realizacji zadania wsparcie finansowe otrzymało 11 organizacji (zawarto 11 umów) na aktywizację i prowadzenie działań na rzecz osób starszych z terenu województwa lubelskiego.

Dofinansowano ze środków Budżetu Województwa Lubelskiego:

- a) koszt warsztatów edukacyjnych, kulinarnych, fotograficznych, ogrodniczych, psychologicznych, teatralno- muzycznych, rękodzielniczych, majsterkowania, umiejętności społecznych, warsztatów z zakresu profilaktyki zdrowotnej, zajęć podnoszących kompetencje cyfrowe (koszty wynagrodzenia prowadzących warsztaty, trenerów, animatorów, koszty wynajmu sali),
- b) koszty obsługi instruktorskiej - gimnastyka w wodzie, wynagrodzenie lekarza specjalisty, psychologa, fizjoterapeuty, masażyście, koszty prowadzących zajęcia plastyczne,
- c) koszty zakupu biletów do teatru, kina, basenu, groty solnej oraz na wydarzenia kulturalne,
- d) koszty wycieczek i wypraw plenerowych (transport, bilety, wyżywienie, nocleg), organizacji pikniku integracyjnego,
- e) koszty poczęstunku podczas warsztatów, zakupu nagród, dyplomów, wydruku plakatów,
- f) wynagrodzenie dla księgowych i koordynatorów projektów.

Zadanie 3. Wspieranie działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem osób bezdomnych oraz z zaburzeniami psychicznymi (realizacja Regionalnego Programu Pomocy Społecznej i Włączenia Społecznego na lata 2021 – 2025).

Przyznano dotacje na kwotę 100 000,00 zł, z której wydatkowano – 100 000,00 zł,

W ramach zadania wsparcie finansowe otrzymało 9 organizacji (zawarto 9 umów) na działania związane z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych oraz z zaburzeniami psychicznymi.

Dofinansowano ze środków Budżetu Województwa Lubelskiego:

- prowadzenie schronisk i noclegowni dla osób bezdomnych, dziennego ośrodka wsparcia dla osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (opłaty czynszowe, koszty zużycia energii cieplnej, gazu, wody i ścieków, wywozu śmieci, usług pralniczych koszty zakupu żywności, środków czystości i higieny osobistej, wynagrodzenie opiekuna, pracownika socjalnego, psychologa/specjalisty ds. uzależnień),
  - przeprowadzenie warsztatów artystycznych oraz wyjść do instytucji kultury,
  - wynagrodzenia dla prowadzących poradnictwo psychologiczne i psychoterapeutyczne, indywidualne, wynagrodzenie pracownika socjalnego, opiekuna, terapeuty prowadzącego warsztaty,
  - koszty zakupu materiałów do zajęć (artykuły piśmiennicze), zakup materiałów do wystawy prac osób niepełnosprawnych, koszt obróbki komputerowej oraz wydruku prac,
  - poradnictwo psychologiczne, psychoterapeutyczne, prawne dla niepracujących kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenów miejsko-wiejskich.
8. Organizacje pozarządowe zwróciły ogółem 400,01 zł. Powodem zwrotu środków publicznych było poniesienie niższych wydatków związanych z realizacją zaplanowanych działań w zadaniach: „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych poprzez wspieranie różnorodnych form ich aktywizacji. (realizacja Wojewódzkiego Programu na Rzecz Osób Starszych na lata 2021-2025)”
9. Liczba podmiotów, które zwróciły się z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej i taką dotację otrzymały - 16
10. Liczba organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego - nie realizowano działań.
11. Liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego - 4 003, w tym:
- w ramach otwartych konkursów ofert: 1 569,
  - w ramach trybu pozakonkursowego - 2 434
12. Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z organizacjami pozarządowymi:
- (w ramach otwartego konkursu ofert)

- W trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przyznano dotacje na kwotę 266 000,00 zł, wydatkowano – 225 928,70 zł.

Dotacje otrzymało 16 organizacji (zawarto 24 umowy), środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywaniu szans tych rodzin, działalności na rzecz dzieci i młodzieży w tym zagrożonej wykluczeniem społecznym, aktywizujących działań na rzecz osób w wieku emerytalnym, przeciwdziałania wykluczeniu osób starszych poprzez wspieranie różnorodnych form ich aktywizacji. Miejscem realizacji działań na rzecz tych osób było województwo lubelskie.

Ze środków Budżetu Województwa Lubelskiego dofinansowano:

- organizację spotkania integracyjnego rodzin zastępczych, wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz osób niepełnosprawnych, spotkania kulturalno – integracyjnego oraz warsztatów dla rodzin adopcyjnych i zastępczych, (koszt terapeuty prowadzącego warsztaty, występ grupy animacyjnej, wynajem iluzjonisty, wynajem sali, materiały edukacyjne i biurowe, zakup upominków, poczęstunek dla uczestników spotkań),
- koszt warsztatów kulinarnych, florystyczno – rękodzielniczych, muzycznych, taneczno – ruchowych, dotyczących zdrowego stylu życia i bezpieczeństwa, zajęć z psychologiem dla seniorów z terenu województwa lubelskiego (zakup materiałów potrzebnych do przeprowadzenia warsztatów, wynagrodzenie trenera, prelegentów, instruktora muzyki, zakup produktów spożywczych, catering zdrowej żywności, transport, wynagrodzenie koordynatora i księgowej),
- organizację spotkania świątecznego, pikników i wyjazdów integracyjnych dla seniorów (koszt zakupu artykułów spożywczych, upominków świątecznych, transportu, noclegów wyżywienia, koordynatora, księgowej),
- wykłady otwarte o różnorodnej tematyce w siedzibach Uniwersytetów Trzeciego Wieku dla osób starszych i społeczności lokalnej (koszt wynagrodzenia prowadzących wykłady, materiałów szkoleniowych, posiłków),
- organizację turnusu wakacyjnego dla dzieci, zajęcia taneczne dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym z placówek opiekuńczo – wychowawczych (koszt wychowawców, instruktora, koszt folklorystycznych warsztatów muzycznych, etnograficznych, transport, koszt wycieczki, wyżywienia);
- organizację zabaw inkluzyjno – integracyjnych, festiwal kreatywności, grę miejską, spotkanie integracyjno – warsztatowe, warsztaty kulinarne o charakterze integracyjnym (koszt pracy animatorów, konferansjerów, prowadzących warsztaty, wynagrodzenie grupy muzycznej, transportu, materiałów plastycznych, produktów spożywczych, opłaty

wynajęcia sali, koordynatora, księgowej). Działania te były skierowane do dzieci, młodzieży i ich rodzin w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym, doświadczających trudnych sytuacji życiowych i osób z niepełnosprawnościami,

- organizację festynu integracyjnego dla uchodźców z Ukrainy (dzieci i dorośli) oraz mieszkańców gminy Lublin, Papieskich Dni Rodziny (koszt występu zespołu muzycznego, artystów, prelegentów, nagłośnienie, zakup upominków i artykułów spożywczych).

Wydatkowanie powyższych środków przedstawiają **tabele nr 1 i 2** zamieszczone w załączniku do niniejszego sprawozdania.

Zgodnie z założeniami Programu na 2023 r. współpraca Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublinie z organizacjami pozarządowymi przebiegała prawidłowo zarówno w zakresie udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach komisji konkursowej powołanej przez Zarząd Województwa Lubelskiego w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu pomocy społecznej w 2023 roku, jak i w zakresie uczestnictwa w konkursach „Gmina Przyjazna Seniorom” i „Aktywny Senior”, zgłaszając kandydatów do udziału w konkursach. Na bieżąco utrzymywano współpracę w zakresie realizacji zadań zleconych, działań kontrolnych oraz sprawozdawczych.

Współpraca w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Współpraca ROPS w Lublinie z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej polegała na zlecaniu zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert, a także poza procedurą konkursową, dofinansowaniu 4 zakładów aktywności zawodowej prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz dofinansowaniu robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Na dofinansowanie ze środków PFRON kosztów działalności 4 zakładów aktywności zawodowej prowadzonych przez organizacje pozarządowe przeznaczono 4 909 947,00 zł oraz środki samorządu województwa dot. kosztów działalności zakładów w kwocie 506 334,00 zł. Dofinansowanie dotyczy ZAZ prowadzonych przez: Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, Stowarzyszenie „Centrum Przedsiębiorczości, Integracji i Edukacji” w Łukowie oraz Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Niepełnosprawnością Intelktualna Koło w Tomaszowie Lubelskim.

Na dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe przeznaczono 168 513,00 zł - 1 umowa zawarta ze Stowarzyszeniem „Centrum Przedsiębiorczości, Edukacji, Integracji i Edukacji”, ul. Staropijarska 3, 21-400 Łuków na remont pomieszczeń III piętra

budynku produkcyjno-biurowo-usługowego oraz wymianę dźwigu windowego – pomieszczenia łazienek i pomieszczenia usługowego w budynku Stowarzyszenia przy ulicy Staropijarskiej 3 w Łukowie.

1. Liczba ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem:

1 otwarty konkurs ofert na powierzenie/wsparcie realizacji zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2023 roku ze środków PFRON (ogłoszony 4.04.2023 r.) Nr konkursu: DZR/1/PFRON/2023.

2. Liczba zadań w ogłoszonych konkursach ofert: 13.

3. Liczba podmiotów, które złożyły oferty: 80.

4. Liczba złożonych ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań objętych Programem:

- 198 ofert złożonych elektronicznie poprzez WITKAC,
- 196 ofert złożonych w wersji papierowej do ROPS w Lublinie.

5. Liczba podmiotów, które otrzymały dofinansowanie: 46 podmiotów otrzymało dofinansowanie - zawarto 81 umów (48 na wsparcie, 33 na powierzenie).

6. Wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji Programu: 3 679 652,00 zł:

- w ramach otwartego konkursu ofert: 3 383 248,00 zł, wykorzystano 3 378 166,72 zł,
- w ramach trybu pozakonkursowego: 296 404,00 zł, wykorzystano 295 969,56 zł.

7. Liczba zrealizowanych zadań: 11.

W okresie objętym sprawozdaniem zrealizowano 11 zadań publicznych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych: sfinansowano/dofinansowano 81 projektów/zawarto 81 umów (konkurs ofert) – 1 umowa wspólna.

8. Przyczyna zwrotu dotacji, jeśli taka nastąpiła:

Głównym powodem zwrotu środków finansowych było poniesienie niższych wydatków związanych z realizacją zaplanowanych działań w stosunku do działań założonych w pierwotnej wersji oferty.

Organizacje pozarządowe zwróciły ogółem 13 265,72 zł niewykorzystanych środków przyznanych przez Województwo Lubelskie ze środków PFRON:

- w ramach otwartego konkursu ofert 12 831,28 zł (z czego kwota 7 750,00 zł została przeznaczona na tryb pozakonkursowy),
- w ramach procedury pozakonkursowej 434,44 zł.

Organizacje, które zwróciły niewykorzystaną dotację w ramach otwartego konkursu ofert:

1) Stowarzyszenie „Jesteśmy wśród Was” 5, 20-439 Lublin, kwota zwrotu: 0,58 zł, umowa nr DZR.KS.4071.1.PFRON.2023,

- 2) Fundacja Benedyktyński Zakątek, ul. dr Mieczysława Kowalskiego 3, 24-100 Puławy, kwota zwrotu: 376,69 zł, umowa nr DZR.KS.4071.2.PFRON.2023,
- 3) Hrubieszowska Spółdzielnia Socjalna im. Zośki, ul. Piłsudskiego 11, 22-500 Hrubieszów, kwota zwrotu: 0,25 zł, umowa nr DZR.KS.4071.6.PFRON.2023,
- 4) Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Lublinie, ul. Dr. Męcz. Majdanka 20, 20-319 Lublin, kwota zwrotu: 77,79 zł, umowa nr DZR.KS.4071.11.PFRON.2023,
- 5) Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zamościu, ul. Orlicz-Dreszera 14, 22-400 Zamość, kwota zwrotu: 341,13 zł, umowa nr DZR.MF.4071.21.PFRON.2023,
- 6) Fundacja Postscriptum ul. Świętochowskiego 13, 20-467 Lublin, kwota zwrotu: 1 752,10 zł, umowa nr DZR.MF.4071.22.PFRON.2023,
- 7) Hrubieszowska Spółdzielnia Socjalna im. Zośki, ul. Piłsudskiego 11, 22-500 Hrubieszów, kwota zwrotu: 0,09 zł, umowa nr DZR.MF.4071.31.PFRON.2023,
- 8) Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych SIL, ul. Kościuszki 5A, 21-100 Lubartów, kwota zwrotu: 5,00 zł, umowa nr DZR.TD.4071.40.PFRON.2023,
- 9) Hrubieszowska Spółdzielnia Socjalna im. Zośki, ul. Piłsudskiego 11, 22-500 Hrubieszów, kwota zwrotu: 0,69 zł, umowa nr DZR.TD.4071.43.PFRON.2023,
- 10) Stowarzyszenie „Jesteśmy wśród Was” 5, 20-439 Lublin, kwota zwrotu: 73,96 zł, umowa nr DZR.MF.4071.51.PFRON.2023,
- 11) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Krok za krokiem” w Zamościu, ul. Peowiaków 6a, 22-400 Zamość, kwota zwrotu: 7 750,05* zł, umowa nr DZR.MF.4071.59.PFRON.2023,
- 12) Stowarzyszenie "Bez granic", ul. Grunwaldzka 6, 23-204 Kraśnik, kwota zwrotu: 244,40 zł, umowa nr DZR.MF.4071.61.PFRON.2023,
- 13) Fundacja Postscriptum ul. Świętochowskiego 13, 20-467 Lublin, kwota zwrotu: 1 807,08 zł, umowa nr DZR.TD.4071.73.PFRON.2023,
- 14) Stowarzyszenie Postis, ul. Zana 3a, 20-601 Lublin, kwota zwrotu: 0,63 zł, umowa nr DZR.TD.4071.74.PFRON.2023,
- 15) Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Zamościu, ul. Orlicz-Dreszera 14, 22-400 Zamość, kwota zwrotu: 152,51 zł, umowa nr DZR.TD.4071.75.PFRON.2023,
- 16) Stowarzyszenie „Jesteśmy wśród Was” 5, 20-439 Lublin, kwota zwrotu: 1,66 zł, umowa nr DZR.MF.4071.79.PFRON.2023,
- 17) Fundacja Benedyktyński Zakątek, ul. dr Mieczysława Kowalskiego 3, 24-100 Puławy, kwota zwrotu: 246,67 zł, umowa nr DZR.MF.4071.81.PFRON.2023.

* kwota zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 7 750,00 zł została przeznaczona na tryb pozakonkursowy 19a.

Organizacje, które zwróciły niewykorzystaną dotację w ramach procedury pozakonkursowej ze środków PFRON:

- 1) Fundacja Integron Plus, ul. Aleje Zygmuntowskie 4, 20-101 Lublin, kwota zwrotu dotacji 0,01 zł, umowa nr DZR.KS.4071.13p.2023,
- 2) Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych Hospicjum Dobrego Samarytanina, ul. Bernardyńska 11a, 20-109 Lublin, kwota zwrotu 366,40 zł, umowa nr DZR.MF.4071.23p.2023,
- 3) Stowarzyszenie "Bez granic", ul. Grunwaldzka 6, 23-204 Kraśnik, kwota zwrotu dotacji: 0,01 zł, umowa nr DZR.TD.4071.7p.2023,
- 4) Stowarzyszenie Grupa Aktywnej Rehabilitacji Rekryteringsgruppen – Region Lubelski, ul. Leszczyńskiego 23, 20-068 Lublin, kwota zwrotu dotacji: 22,02 zł, umowa nr DZR.MF.4071.15p.2023,
- 5) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Lubelski, ul. Leszczyńskiego 23, 20-068 Lublin, kwota zwrotu dotacji: 46,00 zł, umowa nr DZR.MF.4071.27p.2023.

9. Liczba podmiotów, które zwróciły się z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej i taką dotację otrzymały: 28.

W 2023 roku 28 organizacji pozarządowych wystąpiło o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań publicznych z pominięciem procedury konkursowej, w tym 19 organizacji nowych, które nie otrzymały środków finansowych w ramach konkursu.

- liczba złożonych ofert – 32 oferty,
- liczba zawartych umów – 32 umowy: 11 w ramach wsparcia, 21 w ramach powierzenia,
- wysokość przyznanych dotacji ze środków PFRON– 296 404,00 zł*,
- wysokość wykorzystanych dotacji ze środków PFRON – 295 969,56 zł.

*kwota 7 750,00 zł pochodzi ze zwrotu niewykorzystanej dotacji w ramach otwartego konkursu ofert.

10. Liczba organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego

Nie realizowano.

11. Liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z organizacjami pozarządowymi: 5 570.

- w ramach otartego konkursu ofert: 4 518 osób: 3 827 osób z niepełnosprawnościami (w tym 407 osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz 691 osób będących członkami rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy,
- w ramach trybu pozakonkursowego: 1052 osób: 795 osób z niepełnosprawnościami oraz 257 osób będących członkami rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy.

12. Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z organizacjami pozarządowymi

W ramach współpracy w sferze zadania publicznego dotyczącego „działalności na rzecz osób niepełnosprawnych” polegającej na wsparciu osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia oraz wyrównywania szans tych osób w życiu społecznym i zawodowym sfinansowano/dofinansowano realizację 113 projektów w ramach 11 zadań publicznych.

Zawarto 113 umów (59 na wsparcie, 54 na powierzenie):

- 81 umów w ramach otwartego konkursu ofert finansowanego ze środków PFRON (48 na wsparcie oraz 33 na powierzenie),
- 32 umowy w trybie pozakonkursowym finansowanym ze środków PFRON (11 na wsparcie oraz 21 na powierzenie).

Rodzaj zadań publicznych wybranych w trybie konkursowym i poza procedurą konkursową:

Zadanie 1. Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek

Zawarto 11 umów: dofinansowano/sfinansowano 11 projektów: 9 projektów (konkurs), 2 projekty (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 312 336,00 zł, wydatkowano 311 958,48 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 377,52 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 14 800,00 zł, wydatkowano 14 800,00 zł.

W ramach zadania przeprowadzono działania dot. rehabilitacji społecznej realizowanej poprzez m.in. zajęcia z dogoterapii, hipoterapii, hortiterapii, bajkoterapii, rękodziela, cukiernicze, plastyczne, zajęcia na basenie, zajęcia z gimnastyki korekcyjnej, masaż, działania usprawniające, rehabilitację ruchową, terapie integracji sensorycznej, terapie muzyką, treningi zwiększające ogólną wydolność organizmu z różnych dyscyplin sportowych, zajęcia logopedyczne.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia dla osób przeprowadzających zajęcia kynoterapeutów, terapeutów, logopedów, masażyści, fizjoterapeuty oraz wynagrodzenie asystenta osoby z niepełnosprawnością,
- zakup materiałów i pomocy do zajęć oraz koszty biletów na basen,
- koszty rekrutacji i promocji zadania,
- koszty administracyjne tj. zakup materiałów biurowych, środków czystości osobistej oraz wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów.

Zadanie 2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby

Zawarto 18 umów: dofinansowano/sfinansowano 18 projektów: 9 projektów (konkurs), 9 projektów (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 428 808,00 zł, wydatkowano 428 730,21 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 77,79 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 87 579,00 zł, wydatkowano 87 578,99 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 0,01 zł.

W ramach zadania przeprowadzono szkolenia, warsztaty, zajęcia aktywizujące zawodowo i społecznie osoby z niepełnosprawnością. Zorganizowano m.in.: warsztaty socjoterapeutyczne, terapeutyczne, fizjoterapeutyczne i integracyjno-społeczne (z rękodzieła, ogrodniczo - florystyczne, kulinarne, z programowania, z artterapii i ergoterapii, plastycznych, kreatywnych, teatralnych, komputerowo-informatycznych, z poruszania się po rynku pracy).

Przeprowadzono zajęcia z aktywizacji społecznej, treningi terapeutyczne, indywidualne poradnictwo zawodowe, pośrednictwo oraz wsparcie psychologiczne i prawne.

Zorganizowano szkolenie dla środowiska osób niewidomych w zakresie Ordynacji Wyborczej do Sejmu i Senatu RP. Zorganizowano wizytę studyjną w spółdzielni socjalnej.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia dla osób przeprowadzających warsztaty, szkolenia, zajęcia, zakup materiałów i pomocy do zajęć oraz koszt wynajmu sali,
- koszty poczęstunku podczas warsztatów, zajęć, szkoleń, koszty zakwaterowania, transportu, ubezpieczenia,
- zakup dyplomów, nagród, biletów do muzeum,
- koszty rekrutacji i promocji projektu,
- koszty administracyjne tj. zakup materiałów biurowych, koszty eksploatacyjne oraz wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów.

Zadanie 3. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji

Zawarto 16 umów: dofinansowano/sfinansowano 16 projektów: 9 projektów (konkurs), 7 projektów (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 370 013,00 zł, wydatkowano 367 919,77 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 2 093,23 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 65 300,00 zł, wydatkowano 64 933,60 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 366,40 zł.

W ramach zadania przeprowadzono szkolenia, warsztaty oraz 2 konferencje dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób z niepełnosprawnością.

Przeprowadzono m.in. warsztaty dot. stosowania innowacyjnych, aktywizujących metod kształcenia specjalnego, warsztaty z zakresu komunikacji, umiejętności interpersonalnych, z zakresu asystentury osobistej.

Przeprowadzono szkolenia kompetencyjne w zakresie holistycznej i profesjonalnej pracy z osobami z niepełnosprawnością, szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy, z zakresu standardów terapii i opieki nad chorymi z chorobą Alzheimera.

Przeprowadzono zajęcia z psychologiem, w tym dla rodziców dzieci z Zespołem Downa oraz z coachem, spotkania integracyjne mające na celu utworzenia nieformalnej grupy wsparcia – grupy samopomocowej. Zorganizowano konferencję naukowo-szkoleniową pt. „Warsztaty Terapii Zajęciowej we współczesnej rehabilitacji społecznej i zawodowej w refleksji ich uczestników oraz ekspertów” oraz konferencję pt. „Dostępność plus” z zakresu podnoszenia poziomu opieki nad osobami z niepełnosprawnościami oraz ich przystosowania do samodzielnego życia w społeczeństwie.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia dla osób przeprowadzających warsztaty, szkolenia, zajęcia,
- koszty poczęstunku podczas warsztatów, noclegu i delegacji, ubezpieczenia uczestników, koszty egzaminu certyfikacyjnego,
- zakup materiałów do zajęć oraz koszty wynajmu sali,
- koszty promocji projektu,
- koszty dot. organizacji konferencji (wynagrodzenia prelegentów, osób występujących podczas konferencji, wynagrodzenia tłumacza języka migowego, cateringu wynagrodzenia obsługi technicznej, dokumentacja filmowa oraz zdjęciowa),
- koszty administracyjne tj. wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów oraz zakup materiałów biurowych, obsługi strony internetowej.

Zadanie 4. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych.

Zawarto 5 umów: dofinansowano/sfinansowano 5 projektów: 5 projektów (konkurs).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 117 185,00 zł, wydatkowano 117 184,91 zł. Zwrócono niewykorzystaną dotację w wysokości 0,09 zł

W ramach zadania udzielano poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych. Zorganizowano również cykl spotkań informacyjnych w WTZ połączonych z aktywizacją pod nadzorem terapeuty zajęciowego.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia specjalistów (psychologa, prawnika, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby z niepełnosprawnością),
- koszty promocji projektu,
- koszty poczęstunku i wynajmu sali,
- koszty administracyjne tj. zakup materiałów biurowych, wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów.

Zadanie 5. Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:

- a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
- b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
- c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach

Zawarto 15 umów: dofinansowano/sfinansowano 15 projektów: 14 projektów (konkurs), 1 projekt (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 710 400,00 zł, wydatkowano 710 394,31 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 5,69 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na 10 000,00 zł, wydatkowano 10 000,00 zł.

W ramach zadania przeprowadzono działania usprawniające umiejętności osób z niepełnosprawnością niezbędne do samodzielnego funkcjonowania oraz zwiększenia ich aktywności społecznej, sprawnego komunikowania się oraz pełnienia różnych ról społecznych.

Organizowano zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, logopedyczne, z integracji sensorycznej, zajęcia TUS, komunikacyjne, gimnastyczne, ogólnorozwojowe, fizjoterapeutyczne, zajęcia specjalistyczno-terapeutyczne.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia dla osób przeprowadzających zajęcia: terapeutów, psychologów, pedagogów, specjalistów, animatora,
- zakup materiałów do zajęć oraz zakup biletów do kina, teatru,
- koszty poczęstunku podczas zajęć, noclegu i delegacji, koszty wynajmu sali, transport, wynagrodzenie dla opiekunów, tłumacza języka migowego,
- koszty promocji projektu,
- koszty administracyjne tj. wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów oraz zakup materiałów biurowych.

Zadanie 6. Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:

- a) doradztwo zawodowe,
- b) przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
- c) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych

Zawarto 3 umowy: dofinansowano/sfinansowano 3 projekty: 3 projekty (konkurs).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 158 800,00 zł, wydatkowano 158 800 zł.

W ramach zadania udzielano poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz wsparcia trenera pracy z wykorzystaniem metody zatrudnienia wspomaganego. Przeprowadzono zajęcia z doradztwa zawodowego, przygotowania i wdrożenia indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej oraz szkolenie zawodowe i praktyki zawodowe.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia osób udzielających wsparcia (doradcy zawodowego, pośrednika pracy, trenera zatrudnienia wspomaganego, psychoterapeuty, pracownika socjalnego), koszty delegacji,
- koszty rekrutacji i promocji projektu,
- koszty administracyjne tj. zakup materiałów biurowych, zakup tonera, koszty czynszowe, wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów.

Zadanie 7. Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach

Zawarto 28 umów: dofinansowano/sfinansowano 28 projektów: 17 projektów (konkurs), 11 projektów (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 616 571,00* zł, wydatkowano 616 252,59 zł. Zwrócono niewykorzystaną dotację w wysokości 8 068,41 zł, z czego 7 750,00 zł zostało przeznaczone na tryb pozakonkursowy. *Kwota przyznanych dotacji jest pomniejszona o wspomnianą kwotę zwrotu przeznaczoną na tryb pozakonkursowy.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 103 725,00 zł, wydatkowano 103 656,97 zł. Zwrócono niewykorzystaną dotację w wysokości 68,03 zł.

W ramach zadania organizowano spotkania i imprezy integracyjne o charakterze kulturalnym, sportowym, turystycznym i rekreacyjnym w szczególności integracyjne zawody sportowe, imprezy sportowo-rekreacyjne, spotkania integracyjne kulturalno-sportowe, koncerty, imprezy rekreacyjno-turystyczno-kulturalne, festyny, spotkania integracyjne połączone z warsztatami i wyściami o charakterze kulturalnym.

Sfinansowano/dofinansowano:

- koszty spotkań i imprez sportowych (wynajem obiektów sportowych, obsługa sędziowska, trenerska, techniczna, medyczna, żywienia, zakup nagród, zakup drobnego sprzętu sportowego, akcesoriów sportowych, ubezpieczenie, nocleg)
- koszty promocji projektu, rekrutacji,
- koszty zakupu biletów do teatru, operetki,
- wynagrodzenia osób przeprowadzających warsztaty, imprezy, wystawy, koncerty, festyny,
- koszty dot. organizacji imprez kulturalnych, wystaw, koncertów, festynów (zakup nagród, dyplomów, zaproszeń, materiałów dekoracyjnych, wynajem sali widowiskowej, koszty poczęstunku, nagłośnienia, wynajem stadniny, transport, wynajem sprzętu do karaoke, honorarium dla zespołu muzycznego, nagłośnienie, wynajem atrakcji dla dzieci na festyn, wynagrodzenie tłumacza języka migowego),
- koszty imprez sportowo -rekreacyjno- kulturalno -turystycznych (transport, żywienie, nocleg, bilety, wynajem namiotów, sali, wynagrodzenia opiekunów osób z niepełnosprawnościami, instruktora, fizjoterapeuty, masażysty, szkoleniowca, zakup materiałów na zajęcia, występ artystyczny, wynagrodzenie przewodnika),
- koszty administracyjne tj. wynagrodzenia dla księgowych i koordynatorów projektów oraz zakup materiałów biurowych.

Zadanie 8. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego

Zawarto 10 umów: dofinansowano/sfinansowano 10 projektów: 9 projektów (konkurs), 1 projekt (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 449 855,00 zł, wydatkowano 447 894,78 zł. Zwrócono niewykorzystaną dotację w wysokości 1 960,22 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 10 000,00 zł, wydatkowano 10 000,00zł.

W ramach zadania prowadzono działania mające na celu promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego poprzez organizację różnorodnych przedsięwzięć mających na celu prezentowanie ich talentów, pasji, zainteresowań oraz działań prowadzących do zwiększenia poziomu aktywności społeczno-zawodowej, indywidualnego potencjału oraz reintegracji społecznej. Projekty obejmowały m.in. zorganizowanie festiwalu prezentującego talenty muzyczne lub aktorskie z osób niepełnosprawnościami, przeprowadzenie wywiadów osobami z niepełnosprawnościami, aktywnie działającymi na rzecz tego środowiska, zorganizowanie pikniku aktywności dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, wystawy fotograficznej prezentującej aktywność dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, wystawy ukazującej twórczość osób z niepełnosprawnością, nagranie filmów promujących nowoczesne narzędzia aktywizujące dla osób z niepełnosprawnością oraz zorganizowano spotkanie z osobami z niepełnosprawnością, które podjęły pracę/ ukończyły studia wyższe/prowadzą działalność obywatelską. Projekty również dotyczyły działań zwiększających samodzielność i aktywność osób z niepełnosprawnością poprzez organizację zajęć o charakterze terapeutycznym i psychologicznym oraz projektów promujących aktywność sportową.

Sfinansowano/dofinansowano:

- koszty dot. organizacji festiwalu (wynagrodzenia os. za przygotowanie scenografii, transmisji online, osoby prowadzącej festiwal, obsługi technicznej, zakup nagród, catering),
- koszty dot. organizacji warsztatów i wizyt studyjnych, pikniku (zakup materiałów na warsztaty i piknik, wynagrodzenia moderatorów wizyt, produkcji i emisji filmu, moderatorów debaty, wynagrodzenia osób prowadzących warsztaty i piknik, wynajęcie sali, delegacie),
- koszty dot. organizacji zawodów sportowych (transport, wyżywienie, zakwaterowanie, ubezpieczenie, opłaty wpisowe),
- koszty promocyjne (wydruk materiałów),
- koszty nagrania filmów, wykonania fotografii, przygotowania kalendarzy, koszty wykonania postów i publikacji rolek,
- koszty dot. przeprowadzenia wywiadów (wynagrodzenie opiekuna merytorycznego, redaktora, fotoreportera, moderatora, koszt delegacji, modernizacji strony portalu),
- koszty dot. organizacji wyjazdu edukacyjnego rozwijającego kompetencje społeczne (transport, nocleg, ubezpieczenie, zakup biletów),

- koszty dot. organizacji konferencji (wynajęcie sali, catering, nocleg, transport, wynagrodzenie prelegentów, moderatora konferencji, tłumacza języka migowego, nagranie konferencji),
- koszty administracyjne tj. wynagrodzenia dla księgowej i koordynatora, obsługi socjal mediów, pracownika biurowego, materiały biurowe, opłaty czynszowe i eksploatacyjne, opłaty pocztowe.

Zadanie 9. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, (w tym działania związane z promocją Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych)

Zawarto 3 umowy: dofinansowano/sfinansowano 3 projekty: 2 projekty (konkurs) 1 projekt (tryb pozakonkursowy).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 57 830,00 zł, wydatkowano 57 830,00 zł.

Tryb pozakonkursowy: Przyznano dotacje na kwotę 5 000,00 zł, wydatkowano 5 000,00 zł.

W ramach zadania zorganizowano 2 konferencje oraz kampanię informacyjną:

- ✓ „Autyzm - Spektrum Regulacji" dla ogółu społeczeństwa zainteresowanego poszerzeniem wiedzy nt. autyzmu, dla rodziców, specjalistów, wolontariuszy związanych z osobami w spektrum autyzmu z województwa lubelskiego,
- ✓ Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych - wyzwania, propozycje rozwiązań w roku 2023" dla członków Społecznych Rad do Spraw Osób Niepełnosprawnych Województwa Lubelskiego
- ✓ kampania informacyjna w formie spotkania poświęconego problematyce zdrowego odżywiania oraz upowszechnieniu wiedzy w zakresie zdrowej żywności połączona z warsztatami.

Sfinansowano/dofinansowano:

- koszty promocyjne (wydruk materiałów, wynagrodzenia osób odpowiedzialnych za promocję),
- koszty dot. organizacji konferencji (wynajęcie sali, catering, nocleg i transport prelegentów, wynagrodzenie prelegentów, moderatora konferencji, tłumacza języka migowego, nagrania konferencji),
- koszty administracyjne tj. wynagrodzenia dla księgowej i koordynatora, materiały biurowe, opłaty czynszowe i eksploatacyjne, opłaty pocztowe,
- koszty wydruku materiału edukacyjnego dot. zdrowego odżywiania, koszt artykułów spożywczych do warsztatów oraz zakup bidonów dla uczestników.

Zadanie 10. Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:

- a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
- b) kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille’a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania

Zawarto 2 umowy: sfinansowano 2 projekty: 2 projekty (konkurs).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 46 450,00 zł, wydatkowano 46 448,34 zł. Zwrócono niewykorzystaną dotację w wysokości 1,66 zł.

W ramach zadania wydano drukiem informator „ABC osoby z niepełnosprawnościami” w nakładzie 1500 egz. W informatorze omówione zostały m.in. regulacje prawne dotyczące: podstawowych praw osób z niepełnosprawnością, orzecznictwa dla celów rentowych i pozarentowych, edukacji i pracy osób niepełnosprawnych, programów PFRON. Opracowano pozycje książkowe do czytania uczestniczącego w formie książek papierowych oraz multimedialnych.

Sfinansowano:

- koszty związane ze składem, drukiem i wysyłką informatora,
- wynagrodzenia zespołu redakcyjnego, zakupu art. papierniczych, wydruku książek,
- koszty administracyjne tj. obsługa księgowa.

Zadanie 11. Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych w szczególności usług asystencji osobistej

Zawarto 2 umowy: dofinansowano/sfinansowano 2 projekty: 2 projekty (konkurs).

Konkurs: Przyznano dotacje na kwotę 115 000,00 zł, wydatkowano 114 753,33 zł. Zwrócono niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 246,67 zł.

W ramach zadania udzielano wsparcia środowiskowego świadczonego przez opiekunów medycznych. Wsparcie kierowane było do uczestników niesamodzielnych/leżących a także wymagających wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu udzielano również wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej uczestnikom projektu.

Dofinansowano/sfinansowano:

- wynagrodzenia opiekunów medycznych, asystentów osobistych,
- koszty administracyjne tj. zakup materiałów biurowych, wynagrodzenia księgowej i koordynatora.

Celem Programu Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku były m.in. działania na rzecz poprawy warunków bytowych mieszkańców regionu oraz wspieranie działań zmierzających do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywne włączenie organizacji pozarządowych w identyfikowanie i definiowanie problemów społecznych, które umożliwiły pełniejsze poznanie potrzeb mieszkańców województwa lubelskiego.

Współpraca Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami była ważnym elementem prowadzonej polityki społecznej. Wzmacniała obecność samorządu województwa w obszarze ograniczania skutków niepełnosprawności oraz w procesie spójności społecznej.

Realizowane zadania służyły przede wszystkim wsparciu środowiska osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz włączeniu w życie społeczne i zawodowe poprzez szeroki zakres działań zwiększających ich aktywność zawodową i społeczną. Głównymi odbiorcami działań organizacji pozarządowych w tej sferze pożytku publicznego były osoby z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenie.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przebiegała prawidłowo zarówno w zakresie realizacji zadań zleconych, dofinansowaniu zakładów aktywności zawodowej prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz dofinansowaniu robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Jak również w obszarze współpracy z Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w formie niefinansowej

1) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie współpracował z Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych. Rada jest organem opiniująco-doradczym Zarządu Województwa Lubelskiego w obszarze problematyki osób z niepełnosprawnością, w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. Współpraca z Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych odbywała się poprzez kierowanie do Rady wniosków o zaopiniowanie uchwał Sejmiku Województwa Lubelskiego, organizowanie posiedzeń Rady oraz udział w posiedzeniach członków kierownictwa ROPS w Lublinie. W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia tego organu.

2) Przedstawiciel organizacji pozarządowej uczestniczył w posiedzeniach Komisji ds. zadań samorządu województwa realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dot. propozycji podziału środków PFRON w danym roku (lub propozycji zmiany podziału środków PFRON w danym roku), w tym propozycji udzielenia dofinansowania lub odmowy udzielenia dofinansowania do robót budowlanych w obiektach

służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, oraz propozycji rozpatrzenia wniosków o utworzenia zakładów aktywności zawodowej.

3) Wydano 2 rekomendacje dla organizacji pozarządowych starających się o pozyskanie środków finansowych z innych źródeł.

4) Umieszczano na stronie internetowej Ośrodka informacje otrzymane od organizacji pozarządowych (informacje o aktualnych wydarzeniach, realizowanych projektach w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością, informacje o serwisach internetowych poświęconych osobom z niepełnosprawnością).

5) Przeprowadzono kontrole oraz rozliczono merytoryczno-finansowo zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe oraz współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji umów.

6) Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych/współorganizowanych przez organizacje pozarządowe:

- udział w imprezie sportowej organizowanej przez Integracyjne Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start”.

7) Przedstawiciele 2 organizacji pozarządowych uczestniczyli w pracach Zespołu dot. opracowania „Wojewódzkiego Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, na lata 2024 – 2030”;

8) Przeprowadzono konsultacje społeczne „Wojewódzkiego Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, na lata 2024 – 2030”.

Wydatkowanie środków z zakresu działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami przedstawiają odpowiednio **tabele nr 3 i 4** zamieszczone w załączniku do sprawozdania.

II. Współpraca w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej

1. Liczba ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań objętych Programem: 1 Otwarty konkurs ofert Nr DZU/1/SWL/2023 na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu zdrowia publicznego w 2023 roku (ogłoszony 16.01.2023 r.)
2. Liczba zadań w ogłoszonym konkursie ofert: 2 zadania, w tym 10 podzadań
3. Liczba podmiotów, które złożyły oferty w ramach otwartego konkursu: 38

4. Liczba złożonych ofert przez podmioty ubiegające się o realizację zadań objętych Programem: w ramach konkursu ofert wpłynęło 59 ofert w formie elektronicznej na platformie WITKAC oraz 60 ofert w wersji papierowej
5. Liczba podmiotów, które otrzymały dofinansowanie w ramach otwartego konkursu: 13
6. Wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji Programu: 669 199,57 zł (otwarty konkurs ofert)
7. Liczba zrealizowanych zadań: 21 zadań realizowanych przez organizacje (w ramach 10 podzadań ogłoszonych w konkursie):
  - 14 zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (w ramach 5 podzadań ogłoszonych w konkursie);
  - 7 zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii (w ramach 5 podzadań ogłoszonych w konkursie).
8. Zwrot: 800,43 zł (dotacja pobrana w nadmiernej wysokości - ostatecznie kwota dotacji okazała się wyższa niż kwota niezbędna na finansowanie dotowanego działania): Stowarzyszenie Klubu Abstynenta Wzajemnej Pomocy „Oaza” w Świdniku, ul. C.K. Norwida 2, 21-040 Lublin, umowa nr DZU.ES.422.11.2023
9. Liczba podmiotów, które zwróciły się z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej: 0 (nie dotyczy - w związku z realizacją zadań zgodnie z Ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym)
10. Liczba organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego: 0
11. Liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego: 5 629.
  - w ramach otwartych konkursów ofert: 5 629
  - w ramach trybu pozakonkursowego: 0
12. Liczba i rodzaj zadań publicznych realizowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego we współpracy z organizacjami pozarządowymi: 2 zadania, w tym 10 podzadań (w ramach otwartego konkursu ofert):
  - Zadanie 1.: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych:
    - Podzadanie 1. Wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej o potwierdzonej skuteczności w szczególności programów rekomendowanych.
    - Podzadanie 2. Wspieranie programów z zakresu profilaktyki selektywnej, wskazującej o potwierdzonej skuteczności w szczególności programów rekomendowanych.

- Podzadanie 3. Wspieranie działań leczniczych, w tym: terapeutycznych, psychoterapeutycznych, rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin i osób współuzależnionych, w tym doznających przemocy w rodzinie/domowej.
- Podzadanie 4. Wspieranie programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych oraz programów reintegracji oraz aktywizacji społeczno-zawodowej dla osób z problemem alkoholowym.
- Podzadanie 5. Wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych na temat zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu (m. in. przemocy w rodzinie/domowej, nietrzeźwości na drogach).
- Zadanie 2.: Przeciwdziałanie narkomanii.
  - Podzadanie 1. Wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej o potwierdzonej skuteczności w szczególności programów rekomendowanych.
  - Podzadanie 2. Wspieranie programów z zakresu profilaktyki selektywnej, wskazującej o potwierdzonej skuteczności w szczególności programów rekomendowanych.
  - Podzadanie 3. Wspieranie działań leczniczych, w tym: terapeutycznych, psychoterapeutycznych, rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol, członków ich rodzin i osób współuzależnionych, w tym doznających przemocy w rodzinie/domowej.
  - Podzadanie 4. Wspieranie programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych oraz programów reintegracji oraz aktywizacji społeczno-zawodowej dla osób używających substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.
  - Podzadanie 5. Wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol (m. in. przemocy w rodzinie/domowej, nietrzeźwości na drogach) oraz działań szkoleniowych w obszarze uzależnień od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.

Ponadto, w 2023 r. zawarto 2 porozumienia z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi Centra Integracji Społecznej wnioskującymi o dotację (łącznie kwota rozliczona: 299 961,01 zł):

- Stowarzyszenie PRZYSTAŃ Mieniany z siedzibą w Mienianach 91/9,22-500 Hrubieszów otrzymało dotację na wyposażenie Centrum Integracji Społecznej w Mienianach w zakresie warsztatu marketingowo-księgowego.

Rozliczona kwota dotacji: 99 999,55 zł. Zwrot: 0,45 zł. Przyczyna zwrotu: pobrana w nadmiernej wysokości (ostatecznie kwota dotacji okazała się wyższa niż kwota niezbędna na finansowanie dotowanego działania);

- Stowarzyszenie POSTIS z siedzibą w Lublinie, ul. Tomasza Zana 3A, 20-601 Lublin otrzymało dotację na wyposażenie w związku z utworzeniem w Centrum Integracji Społecznej POSTIS w Świdniku warsztatu – pracownia gliny i pracownia betonu.
Rozliczona kwota dotacji: 199 961,46 zł. Zwrot: 38,54 zł. Przyczyna zwrotu: pobrana w nadmiernej wysokości (ostatecznie kwota dotacji okazała się wyższa niż kwota niezbędna na finansowanie dotowanego działania).

Biorąc pod uwagę zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym określone w Programie współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 r., jako priorytetowy należy uznać cel szczegółowy pn. „Przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu oraz podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych”.

W ramach niniejszego celu, przykładem dobrej praktyki niewątpliwie było wsparcie prowadzonych przez organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej, ważnego filaru systemu zatrudnienia socjalnego, których celem jest odbudowa i podtrzymanie zdolności do pełnienia ról społecznych oraz zwiększenie możliwości podjęcia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez uczestników CIS.

W dalszym ciągu wspierano także sektor pozarządowy w ramach otwartego konkursu ofert, w zakresie realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych, co zgodnie z zasadą efektywności wspomnianą w Programie, służy podnoszeniu skuteczności realizacji zadań publicznych i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Z kolei działania prowadzone we współpracy z organizacjami pozarządowymi, polegające na przekazywaniu niniejszym podmiotom materiałów informacyjno-edukacyjnych w celu ich dalszego wykorzystania i dystrybucji wśród społeczeństwa, niewątpliwie służą realizacji zadania w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w które wpisuje się też wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia poziomu świadomości społecznej oraz zbiorowej i indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w formie niefinansowej:

1. Wydawanie rekomendacji dotyczących współpracy organizacji pozarządowych z ROPS w Lublinie:

- Monar Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Lublinie, ul. Montażowa 16 3A, 20-214 Lublin;

- Monar Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Puławach, Al. Królewska 3A 24-100 Puławy;
  - Towarzystwo Nowa Kuźnia, ul. Samsonowicza 25, 20-485 Lublin;
  - Fundacja Nowe Horyzonty, ul. T. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa.
2. Zamieszczenie na stronie internetowej ROPS w Lublinie informacji dot.:
- kampanii społecznej adresowanej do rodziców dzieci w wieku przedszkolnym pod hasłem „Pierwsze kroki w (cyber) Świecie”. Działania informacyjno-edukacyjne w ramach kampanii nastawione są na propagowanie zasad i wzorów zachowań służących bezpiecznemu i kreatywnemu używaniu cybermediów przez dzieci. Kampanię, na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, realizuje Fundacja Poza Schematami;
  - ogólnopolskiej kampanii społecznej o ryzyku związanym z używaniem substancji psychoaktywnych na drodze pn. „Bez chemii na drodze”. Kampanię, na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, realizuje Fundacja Poza Schematami;
  - szkolenia kadry pedagogicznej z zakresu profilaktyki, wczesnej interwencji związanej z nadużywaniem nowych technologii wśród dzieci młodzieży szkolnej, organizowanego przez Towarzystwo Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Toruniu na zlecenie KCPU;
  - szkolenia nadającego uprawnienia realizatora „Programu Wzmacniania Rodziny” będącego w bazie programów rekomendowanych, organizowanego przez Fundację MARATON na zlecenie KCPU;
  - szkoleń przygotowujących do realizacji Programu wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiały realizowanych przez ETOH - Fundację Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych z Warszawy i KCPU;
  - szkolenia dla lekarzy pn. „Skuteczna pomoc pacjentowi oparta na metodach Terapii Poznawczo – Behawioralnej i Dialogu Motywującym” (Fundacja Dbajmy o Siebie);
  - szkolenia dla pielęgniarek i położnych z zakresu FASD realizowanego przez Instytut Nowej Kultury na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
  - szkolenia dla terapeutów uzależnień z zakresu FASD realizowanego przez Instytut Nowej Kultury na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
  - Ogólnopolskiego Telefonu Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży - 116 111 prowadzonego przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę;
  - Pomarańczowej Linii - 801-140-068 (dla rodziców dzieci pijących alkohol i zażywających środki psychoaktywne). Program Pomarańczowa Linia prowadzony jest przez Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży;
  - informatora dla profesjonalistów i przyjaciół AI-Anon w Polsce autorstwa Stowarzyszenia Służb Grup Rodzinnych AI-Anon;

- nieodpłatnej dystrybucji broszur adresowanych do nauczycieli i pedagogów pracujących z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych. w ramach programu profilaktyczno-edukacyjnego „Loguj się z głową!” (Fundacja Poza Schematami).

3. Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych/współorganizowanych przez organizacje pozarządowe:

- udział w X Ogólnopolskiej Konferencji „Uzależnienia - Polityka, Nauka, Praktyka” zorganizowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Polską Fundację Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” (19-21 czerwca 2023 r.);

- udział w V Międzynarodowej Konferencji "Profilaktyka i monitorowanie uzależnień na poziomie lokalnym - wyzwania oraz szanse" zorganizowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Polską Fundację Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” (25-26.10.2023 r.);

- udział (pomoc techniczna) w wydarzeniu pt. „Lubelskie FORUM NGO 2023”, które odbyło się w dniach 12-13 października 2023 roku w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie zostało zorganizowane przez ROPS w Lublinie. Ponadto, uczestnikom wydarzenia przekazano: 10 szt. broszury „Przemoc i uzależnienia, a aspekty prawne i proceduralne”, 30 szt. poradnika prasowego „Otwórz się na pomoc: Alkoholizm Dodatek Specjalny” zakupionego przez ROPS w Lublinie w Polska Press Sp. z o.o., materiały zakupione w ramach kampanii „Co za dużo, to niezdrowo. Uzależnienia behawioralne” (4 rodzaje, 120 szt.), ulotki profilaktyczne przygotowane we współpracy z firmą Upp Reditus sp. z o.o., ul. Rakowicka 10 B/4, 31-511 Kraków - „Przyjazna profilaktyka” (6 rodzajów - 180 szt.. oraz 30 zakładek), materiały zakupione w ramach akcji ROPS w Lublinie NIE! Uzależnieniom (30 szt. zawieszek odblaskowych i 3 workoplecaki, 20 etui), 20 opasek odblaskowych (porozumienie z KMP w Lublinie), materiały Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Krajowego Centrum ds. AIDS (10 szt.: „Alkohol a nowotwory”, 10 szt. „To warto wiedzieć. HIV/AIDS”, 10 szt. „HIV?AIDS? O co kaman.FAQ”, 10 szt. „O narkotykach bez przesady”, 10 szt. „Rodzice a alkohol. Jak być dobrym wzorem dla nastolatka?”, 10 szt. „Pilnie!# potrzebuję pomocy– HIV, 5 szt. linijek, 12 szt. workoplecaków);

- Współorganizacja (przez ROPS w Lublinie, Stowarzyszenie Diakonia Ruchu Światło-Życie i Instytut Nowej Kultury) konferencji „Ku trzeźwości Narodu – wezwani do działania. Odpowiedzialność samorządu lokalnego”, która odbyła się w CSK w Lublinie w dniu 23 listopada 2023 r. Udział pracownika i prelekcja Kierownika Oddziału. Uczestnikom konferencji przekazano po 80 szt. każdego rodzaju materiałów: publikacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom: Alkohol a nowotwory, Praca a alkohol, czyli konflikt interesów), poradnika prasowego „Otwórz się na pomoc: Alkoholizm Dodatek Specjalny” zakupiony przez ROPS w Lublinie w Polska Press Sp. z o.o.;

- udział w XXX Konferencji "Człowiek żyjący z HIV w rodzinie i społeczeństwie" zorganizowanej przez Krajowe Centrum ds. AIDS oraz Polską Fundację Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” (29-30.11.2023 r.);
- udział w XI Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Zaburzenia uprawiania hazardu i inne uzależnienia behawioralne”, zorganizowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Polską Fundację Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” w dniach 13 - 14.11.2023 r.;
- udział w szkoleniu online pn. „Projektowanie i zamawianie badań społecznych i ewaluacyjnych (24-26 maja 2023 r.) zorganizowanym przez Fundację IDEA Rozwoju, partnera projektu SIRES II;
- udział w szkoleniu pn. „Rola ROPS w procesie planowania i zarządzania strategicznego oraz kształtowaniu polityki społecznej na poziomie lokalnym i regionalnym” (6 lipca 2023 r.) w ramach projektu „STRATEGOR. Opracowanie narzędzi do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego” zorganizowanym w ROPS w Lublinie i przeprowadzonym przez Fundację Polskiej Akademii Nauk;
- udział w bezpłatnej ogólnopolskiej 3-dniowej konferencji: "Wokół przemocy, krzywdzenia, traumy..." zorganizowanej na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przez Instytut Nowej Kultury w dniach 13-15 czerwca 2023 r.;
- udział w Forum Trzeźwości „Wpływ pandemii na uzależnienia”, zorganizowanym w dniu 6 czerwca 2023 r. w Świdniku przez Związek Stowarzyszeń Abstynenckich Województwa Lubelskiego;
- udział w konferencji „Ku trzeźwości Narodu – wezwani do działania. Odpowiedzialność samorządu lokalnego”, która odbyła się w Siedlcach w dniu 12 października 2023 r. i zorganizowana została przez stowarzyszenie Diakonia Ruchu Światło-Życie we współpracy z Instytutem Nowej Kultury i Akademią Nauk Stosowanych Mazovia;
- wizyta w Stowarzyszeniu Klubu Abstynenta Wzajemnej Pomocy „Oaza” w Świdniku na zaproszenie Pani Teresy Dudek – Prezesa Zarządu Stowarzyszenia;
- wizyta w CIS Mieniany (5.07.2023 r.) w związku z Jubileuszem 10-lecia Stowarzyszenia „Przystań” Mieniany i Centrum Integracji Społecznej w Mienianach;
- udział Kierownika Oddziału w pracach Wojewódzkiego Zespołu ds. realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS na lata 2022-2026, którego członkami są również przedstawiciele organizacji pozarządowych (Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” w Lublinie, Stowarzyszenia MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Lublinie, Stowarzyszenia

„Kontakt”, Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” Oddział w Lublinie, Towarzystwa „Nowa Kuźnia”).

4. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych (2 osoby) w dwudniowym szkoleniu pn. „Przyjaciele Zippięgo”. Szkolenie odbyło się w dniach: 28.04.2023 r., 05.05.2023 r. Szkolenie było realizowane przez: Pozytywna Edukacja Elżbieta Nerwińska z siedzibą: 01-327 Warszawa ul. Sochaczewska 31B oraz Centrum Pozytywnej Edukacji, zam. 01-327 Warszawa, ul. Sochaczewska 31B reprezentowane przez Panią Sylwię Wierzchowską. Kwota rozliczona: 14 400,00 zł. Uczestnikom szkolenia przekazano: 20 sztuk lampek oraz 20 szt. opasek odblaskowych zakupionych w ramach porozumienia z KMP w Lublinie, 20 szt. broszury „Rodzinna tajemnica. Przemoc – Uzależnienie – Współuzależnienie” oraz 20 szt. broszury „Przemoc i uzależnienia, a aspekty prawne i proceduralne”, 20 szt. informatora dot. działalności RPDiT FAS/FASD w Lublinie, 20 szt. publikacji RPDiT FAS/FASD w Lublinie pn. „Nie piję alkoholu w ciąży”, 20 szt. publikacji RPDiT FAS/FASD w Lublinie pn. „Cięża bez alkoholu”, 10 plakatów „Nie piję alkoholu w ciąży!” (publikacja RPDiT FAS/FASD w Lublinie), 20 szt. publikacji „Nowe narkotyki. Czy znasz prawdę o dopalaczach?”, 20 szt. publikacji „O narkotykach bez przesady”, 12 rodzajów (240 szt. materiałów zakupionych w ramach kampanii „Co za dużo, to niezdrowo. Uzależnienia behawioralne”;

5. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych (5 osób) w jednodniowym szkoleniu pn. „Apteczka Kierunek Optymizm” (II edycje). Szkolenie odbyło się : 17.05.2023 r. oraz 03.10.2023 r. Szkolenie było realizowane przez OptyMisja. Sylwia Wierzchowska, ul. Zamenhofa 38, 20-453 Lublin. Kwota rozliczona: 9 360,00 zł. Uczestnikom szkolenia przekazano: 20 sztuk lampek, 40 szt. opasek odblaskowych oraz 20 szt. zakładki zakupionych w ramach porozumienia z KMP w Lublinie, 20 szt. poradnika prasowego „Otwórz się na pomoc: Alkoholizm Dodatek Specjalny”, 20 szt. broszury „Rodzinna tajemnica. Przemoc – Uzależnienie – Współuzależnienie” oraz 40 szt. broszury „Przemoc i uzależnienia, a aspekty prawne i proceduralne”, 20 szt. zawieszek odblaskowych i 20 workoplecaków zakupionych w ramach akcji ROPS w Lublinie NIE! Uzależnieniom, 20 szt. zakładki i 6 rodzajów (120 szt.) ulotek (przygotowanych we współpracy z firmą Upp Reditus sp. Z o.o. - „Przyjazna profilaktyka”), 20 szt. informatora dot. działalności RPDiT FAS/FASD w Lublinie, 20 szt. publikacji RPDiT FAS/FASD w Lublinie pn. „Nie piję alkoholu w ciąży”, 20 szt. publikacji RPDiT FAS/FASD w Lublinie pn. „Cięża bez alkoholu”, 12 rodzajów (440 szt.)materiałów zakupionych w ramach kampanii „Co za dużo, to niezdrowo. Uzależnienia behawioralne”, 60 szt. kwartalnika „Uzależnienia” (różne numery), 20 szt. publikacji „Dziecko i rodzina w sytuacji pokrzywdzenia przestępstwem” (Ministerstwo Sprawiedliwości), materiały pozyskane z KCPU oraz KC ds. AIDS: O narkotykach bez przesady (20 szt.), Narkotyki – ryzykowna droga (20 szt.), Alkohol to zawsze ryzyko (20 szt.), Rodzice a alkohol. Jak być dobrym wzorem dla

nastolatka? (20 szt.), Praca a alkohol, czyli konflikt interesów (20 szt.), Mini rozmówki rodzinne – HIV (20 szt.), HIV?AIDS? O co kaman. FAQ (20 szt.), „Pilnie!# potrzebuję pomocy*” – HIV (20 szt.), Nowe narkotyki. Czy znasz prawdę o dopalaczach? (20 szt.), Dobre wsparcie plus rozważna kontrola (20 szt.), Jak nauczyć nastolatka radzenia sobie z presją rówieśniczą dot. alkoholu? (20 szt.), Jak alkohol wpływa na mózg nastolatka (20 szt.), Twój nastolatek a alkohol. Rodzicielskie interwencje (20 szt.), Jak nauczyć nastolatka radzenia sobie ze stresem? (20 szt.), „O lekach, dopalaczach, marihuanie bez hysterii. Poradnik dla rodziców” (20 szt.), „Zakażenia przenoszone drogą płciową. Czyli jak zadbać o zdrowie” (20 szt.);

6. Przekazanie Stowarzyszeniu MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Lublinie materiałów edukacyjno-informacyjnych: 30 szt. broszury „Rodzinna tajemnica. Przemoc – Uzależnienie – Współuzależnienie” oraz 30 szt. broszury „Przemoc i uzależnienia a aspekty prawne i proceduralne”, 210 szt. (7 rodzajów) ulotek zakupionych w ramach kampanii „Co za dużo, to niezdrowo. Uzależnienia behawioralne”;

7. Przekazanie Stowarzyszeniu Monar (na potrzeby obchodów Światowego Dnia AIDS) następujących materiałów: HIV, AIDS o co kaman? - 50 szt., HIV,AIDS to warto wiedzieć - 50 szt., Pilnie potrzebuję pomocy - 50 szt., Minirozmówki rodzinne - 50 szt., HIV (seria Powiedz Stop Wirusom) - 50 szt., HBV i HCV (seria Powiedz Stop Wirusom) – 50 szt., Świerzb i wszawica (seria Powiedz Stop Wirusom) - 60 szt., Zakażenia przewodu pokarmowego przenoszone drogą płciową (seria Powiedz Stop Wirusom) - 60 szt., Chlamydia, trachomastis, mycoplasma, genitalium (seria Powiedz Stop Wirusom) - 60 szt., Plakat – test w kierunku HIV - 10 szt.;

8. Towarzystwu Nowa Kuźnia przekazano następujące materiały: 5 plecaków z KC ds. AIDS, 50 szt. publikacji „HBV i HCV”, 50 szt. publikacji „Diagnostyka HIV. Wskazania dla lekarzy”, 30 szt. publikacji „Mini rozmówki rodzinne – HIV” oraz 10 szt. Poradnika dla rodziców o nowych substancjach psychoaktywnych „Dopalacze” zakupionego przez ROPS w Lublinie w Polska Press Sp. z o.o.;

9. Na rzecz projektu „Nadzieja na dobre jutro – program wsparcia uchodźców z Ukrainy” realizowanego przez Stowarzyszenie Postis przekazano publikację autorstwa Teresy Jadczak-Szumiło pt. „Jak opiekunowie mogą pomóc dzieciom będącym świadkami traumatycznej śmierci” (w jęz. polskim - 20 szt. i jęz. ukraińskim - 20 szt.). Przysłałą do ROPS w Lublinie przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;

10. W dniu 13 listopada 2023 r. w Regionalnym Punkcie Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Lublinie uczestnikom wizyty studyjnej dla przedstawicieli służb ochrony dziecka i organizacji pozarządowych z Ukrainy przekazano po 25 szt. każdego z wymienionych materiałów: poradnik prasowy „Otwórz się na pomoc: Alkoholizm Dodatek Specjalny” oraz Poradnik dla rodziców o nowych substancjach psychoaktywnych „Dopalacze” zakupione przez ROPS w Lublinie w Polska Press Sp. z o.o., zakładki profilaktyczne przygotowane we współpracy

z firmą Upp Reditus sp. z o.o., ul. Rakowicka 10 B/4, 31-511 Kraków - „Przyjazna profilaktyka”, materiały zakupione w ramach akcji ROPS w Lublinie NIE! Uzależnieniom (zawieszki odblaskowe, worko-plecaki, pudełka śniadaniowe), materiały Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i Krajowego Centrum ds. AIDS („Alkohol a nowotwory”, „To warto wiedzieć. HIV/AIDS”, „HBV i HCV - seria POWIEDZ STOP WIRUSOM”, „Świerzb i wszawica - seria POWIEDZ STOP WIRUSOM”, „Rodzice a alkohol. Jak być dobrym wzorem dla nastolatka?”, „Pilnie!# potrzebuję pomocy*” – HIV, Mini rozmówki rodzinne – HIV);

11. Udział pracowników Oddziału w pracach nad projektem Programu Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok;

12. Umożliwienie zainteresowanym podmiotom dostępu do „Informatora o instytucjach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie lubelskim” (zawierającego m.in. dane organizacji pozarządowych) opublikowanego na stronie internetowej ROPS w Lublinie;

13. Przeprowadzanie kontroli oraz rozliczenie merytoryczno-finansowe zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz stała współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji umów dot. zadań publicznych;

14. Udzielanie informacji organizacjom pozarządowym w związku z licznymi zapytaniami dotyczącymi składania ofert w konkursie na platformie WITKAC oraz w formie papierowej;

15. Udzielenie pisemnej odpowiedzi na zapytanie Fundacji „Szczęśliwe Dzieciństwo” z Lublina dot. szczegółów oceny merytorycznej oferty złożonej w ramach otwartego konkursu ofert Nr DZU/1/SWL/2023 na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu zdrowia publicznego w 2023 roku;

16. Udzielenie pisemnej odpowiedzi na zapytanie Związku Stowarzyszeń Abstynenckich Województwa Lubelskiego dot. szczegółów oceny merytorycznej oferty złożonej w ramach otwartego konkursu ofert Nr DZU/1/SWL/2023 na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu zdrowia publicznego w 2023 roku;

17. Korespondencja z organizacjami pozarządowymi dotycząca przekazania informacji niezbędnych do sporządzenia sprawozdania w Rejestrze Interwencji Zdrowia Publicznego - RIZP – ProfiBaza;

18. Wypełniono i przekazano do UMWL w Lublinie ankiety w ramach prowadzonego badania pn. „Finansowanie organizacji pozarządowych przez jednostki samorządu terytorialnego w 2020 i 2021 r.”. Wykonawcą badania, działającym na zlecenie Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego była Fundacja M.A.P.A. Obywatelska;

19. Na potrzeby wydarzenia pn. „Lubelskie FORUM NGO 2023” przygotowano informacje na temat wiodących organizacji pozarządowych, z którymi Oddział prowadził efektywną i systematyczną współpracę;

20. W związku z procedurą powoływania członków do Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej rozpoczętą przez MRiPS zgłoszono Panią Urszulę Paździor (Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „Agape”). Odpowiedź przekazano do Kancelarii Marszałka UMWL w Lublinie.

Wydatkowanie środków z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym przedstawia **tabela nr 5** zamieszczona w załączniku do sprawozdania.

1.1.2. Zadania zrealizowane przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego

Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego realizował Program współpracy w części dotyczącej przeprowadzonych otwartych konkursów ofert w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, oraz zlecaniu realizacji zadań w trybie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571)

W budżecie Województwa Lubelskiego na realizację zadań w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego zaplanowano kwotę 662.000,00 zł.

Dotacje związane z realizacją zadań w ramach otwartych konkursów.

W 2023 roku w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego Zarząd Województwa Lubelskiego ogłosił dwa konkursy ofert na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego w zakresie wspierania z terminem realizacji od 15 lutego 2023 r. do 18 grudnia 2023 r.

I. „Konkurs-Kultura 2023” na kwotę 450 000,00 zł.

Wsparcie zadań publicznych dotyczyło:

- 1) organizowania i udziału w festiwalach, koncertach, plenerach, wystawach, konkursach z zakresu kultury o zasięgu wojewódzkim, ogólnokrajowym i międzynarodowym;
- 2) zapewnienia dostępu do dóbr kultury osobom z niepełnosprawnościami;
- 3) wspierania ruchu towarzystw regionalnych (zjazdy, konferencje, sympozja), organizacji przedsięwzięć propagujących dzieje regionu i jego kulturę;
- 4) wspierania twórczości ludowej, ochrony unikalnych i zanikających zawodów i umiejętności artystycznych;
- 5) wspierania inicjatyw kulturalnych mniejszości narodowych i etnicznych;
- 6) promowania działalności historycznej oraz dziedzictwa narodowego.

W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęło ogółem 88 ofert formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC, zaś w wersji papierowej wpłynęło 85 ofert. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 58 ofert, na które przyznał dotację w kwocie 450 000,00 zł. Z 58 podmiotów, sześć nie przystąpiło do podpisania umowy. Wartość zadań, z których wnioskodawcy zrezygnowali wyniosła 42.000,00 zł. Łącznie podmiotom na realizację zadań przekazano środki w kwocie 408 000,00 zł.

II. „Konkurs-Wydawnictwa 2023” na kwotę 200 000,00 zł.

Wsparcie zadań publicznych dotyczyło:

- promowania twórczości literackiej poprzez wydawanie książek, czasopism kulturalno-literackich, publikacji związanych z kultywowaniem dziedzictwa narodowego z wyłączeniem prac naukowych.

W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęło ogółem 24 ofert formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC, zaś w wersji papierowej wpłynęło 23 oferty. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 16 ofert, na które przyznał dotację w kwocie 200 000,00 zł.

Dotacje związane z realizacją zadań w trybie art. 19a. pozakonkursowym.

W 2023 roku w zakresie zadań z dziedziny kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego złożono 12 ofert na realizację zadań poza otwartym konkursem w ramach art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571). Zarząd Województwa Lubelskiego uznał celowość realizacji zadania publicznego dla 7 złożonych ofert i udzielił dotacji w kwocie 47 000,00 zł.

W trybie konkursowym oraz pozakonkursowym przyznano dotację na realizację 75 zadań dla 68 podmiotów na kwotę 655 000,00 zł, z czego kwota dotacji wykorzystanej wynosi 641 786,60 zł.

Wydatkowanie środków w przez Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego przedstawiają odpowiednio **tabela nr 6** zamieszczone w załączniku do niniejszego sprawozdania.

1.1.3. Zadania zrealizowane przez Departament Promocji, Sportu i Turystyki

Wysokość środków finansowych zaplanowanych przez Samorząd Województwa Lubelskiego na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert w Departamencie Promocji, Sportu i Turystyki wynosiła 4 400 000,00 zł. Z tej kwoty na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej zamierzano przeznaczyć - 4 200 000,00 zł, zaś na turystykę i krajoznawstwo - 200 000,00 zł

W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

Oddział Sportu realizował Programu Współpracy Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi w 2023 r. w części dotyczącej przeprowadzonych otwartych konkursów ofert w sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz zleceniu realizacji zadań w trybie 19a.

Zarząd Województwa Lubelskiego przeznaczył na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej środki finansowe na kwotę ogółem 4 600 000,00 zł. Dotacje związane były z realizacją zadań w ramach otwartych konkursów. W 2023 roku w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej Zarząd Województwa Lubelskiego ogłosił 3 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

1. . Otwarty Konkurs – realizacja zadań odbywała się w trzech terminach:

- 1) termin realizacji zadań od 13 stycznia 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. dla zadań nr 1,2,3,4;
- 2) termin realizacji zadań od 10 lutego 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. dla zadań nr 5,6,7;
- 3) termin realizacji zadania od 10 lutego 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. dla zadania nr 8.

Ad. 1 od 13 stycznia 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. (3 040 000,00 zł):

Zadanie nr 1. Szkolenie i udział zawodników i zawodniczek z województwa lubelskiego w zawodach wojewódzkich, ogólnopolskich, w tym szkolenie kadr wojewódzkich w różnych kategoriach wiekowych oraz szkolenie zawodników w kategoriach młodzieżowych w wybranych klubach sportowych województwa lubelskiego przy uwzględnieniu kryterium osiąganych wyników w ogólnopolskim systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty: 800 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 3 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej.

Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 800 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 800 000,00 zł.

Zadanie nr 2. Wyłonienie mistrza województwa lubelskiego i udział reprezentantów województwa w zawodach mistrzowskich w kategoriach młodzieżowych w sportach olimpijskich organizowanych głównie przez wojewódzkie/okręgowe związki sportowe. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 2 000 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęło 21 ofert w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 20 ofert, na które przyznał dotację w kwocie 1 980 000,00 zł. Zawarto 20 umowy na kwotę 1 980 000,00 zł.

Zadanie 3. Wyłonienie mistrza województwa lubelskiego oraz przygotowanie i udział reprezentantów województwa w zawodach mistrzowskich w kategoriach młodzieżowych w sportach nieolimpijskich. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 110 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 4 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 4 oferty, na które przyznał dotację w kwocie 59 500,00 zł. Zawarto 4 umowy na kwotę 59 500,00 zł.

Zadanie nr 4. Upowszechnianie sportu osób z niepełnosprawnościami na poziomie wojewódzkim oraz przygotowanie i udział reprezentantów województwa lubelskiego w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 130 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęło 6 ofert w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej.

Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 5 ofert, na które przyznał dotację w kwocie 130 000,00 zł. Zawarto 5 umów na kwotę 130 000,00 zł.

Ad. 2 od 10 lutego 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. (350 000,00 zł):

Zadanie 5. Upowszechnianie sportu szkolnego na poziomie wojewódzkim, w szczególności organizacja międzyszkolnej rywalizacji sportowej szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz organizacja zawodów i udział reprezentantów województwa lubelskiego w zawodach ogólnopolskich. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 60 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęła 1 oferta w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 60 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 60 000,00 zł.

Zadanie 6. Upowszechnianie sportu akademickiego na poziomie wojewódzkim, w szczególności organizacja akademickiej rywalizacji sportowej oraz organizacja zawodów i udział reprezentantów województwa lubelskiego w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 140 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęła 1 oferta w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 140 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 140 000,00 zł.

Zadanie 7. Upowszechnianie sportu wiejskiego na poziomie wojewódzkim, w szczególności organizacja rywalizacji sportowej w środowisku wiejskim oraz organizacja zawodów i udział reprezentantów województwa lubelskiego w zawodach ogólnopolskich. - 150 000,00 zł.

W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 2 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej.

Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 150 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 150 000,00 zł.

Ad. 3 od 3 od 10 marca 2023 r. do 18 grudnia 2023 r. (300 000,00 zł):

Zadanie 8. Organizacja przedsięwzięć i imprez o zasięgu co najmniej wojewódzkim promujących województwo lubelskie poprzez aktywne formy spędzania wolnego czasu wśród różnych grup społecznych i środowiskowych, w szczególności dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych/seniorów. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty: 300 000 zł.

W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 42 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC, natomiast w wersji papierowej wpłynęło 41 ofert. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 27 ofert, na które przyznał dotację w kwocie 300 000,00 zł. Zawarto 27 umów na kwotę 300 000,00 zł

2. Otwarty Konkurs – realizacja zadań odbywała się w terminie od 8 maja 2023 r. do 18 grudnia 2023 r.

Zadanie 1. Szkolenie zawodników w kategoriach młodzieżowych w wybranych klubach sportowych województwa lubelskiego przy uwzględnieniu kryterium osiąganych wyników w ogólnopolskim systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 800 000,00 zł.

W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 3 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 800 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 800 000,00 zł.

3. Otwarty Konkurs – realizacja zadań odbywała się w terminie od 23 czerwca 2023 r. do 18 grudnia 2023 r.

Zadanie 1. Upowszechnianie sportu szkolnego na poziomie wojewódzkim, w szczególności organizacja międzyszkolnej rywalizacji sportowej szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz organizacja zawodów i udział reprezentantów województwa

lubelskiego w zawodach ogólnopolskich – II edycja. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania do kwoty 60 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadań publicznych wpłynęły 2 oferty w formie elektronicznej za pomocą platformy internetowej WITKAC oraz w wersji papierowej. Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji 1 ofertę, na którą przyznał dotację w kwocie 60 000,00 zł. Zawarto 1 umowę na kwotę 60 000,00 zł.

W trybie konkursowym przyznano dotację dla 62 podmiotów na kwotę 4 478 500,00 zł.

Dotacje związane z realizacją zadań poza otwartym konkursem ofert w ramach art. 19a.

W roku 2023 w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej złożono 10 ofert na realizację zadań publicznych poza otwartym konkursem ofert w ramach art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. ustawy. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.). Zarząd Województwa Lubelskiego uznał celowość realizacji zadania dla 12 złożonych ofert i udzielił dotacji w kwocie 70.000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 68 704.26.

Ogólnie w 2023 r. w trybie konkursowym i pozakonkursowym przyznano dotację 74 podmiotom na kwotę 4 548 500,00 zł. Wykaz zrealizowanych zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz trybu pozakonkursowego - art. 19a ustawy oraz wydatkowanie środków przedstawia **tabela nr 7**.

W zakresie wspierania turystyki i krajoznawstwa.

Oddział Turystyki Departamentu Promocji, Sportu i Turystyki współpracował z organizacjami pozarządowymi w zakresie turystyki i krajoznawstwa m.in. poprzez zlecenie zadań publicznych w otwartych konkursach ofert. Wysokość środków przeznaczonych na realizację tych zadań w 2023 r. wyniosła 220 000,00 zł. Uchwałą Nr CDXXII/7450/2023 z dnia 10 stycznia 2023 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację zadań objętych Programem.

Na otwarty konkurs ofert wpłynęło łącznie 53 wnioski. Po ocenie formalnej i merytorycznej przeprowadzonej przez Komisję Konkursową, przedstawiono Zarządowi Województwa Lubelskiego listę podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego z propozycją kwot dofinansowania. Uchwałą nr CDXXXVI/7698/2023 z dnia 7 marca 2023 roku Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził listę rekomendowanych ofert do dofinansowania. Dotację otrzymało w sumie 29 wnioskodawców na realizację łącznie 34 zadań w formie wspierania. Zakresem wspierania objęte były następujące szczegółowe zadania:

1. Wytyczanie nowych oraz utrzymanie na całej długości istniejących oznakowanych szlaków turystycznych w województwie lubelskim, w tym również budowa nowej lub odnowienie istniejącej infrastruktury turystycznej (m.in. tablice informacyjne, stojaki rowerowe, miejsca odpoczynku, infrastruktura towarzysząca) – 6 ofert.
2. Organizowanie na terenie województwa lubelskiego imprez turystyki rowerowej, kajakowej, pieszej, konnej i motorowej o charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim – 18 ofert.
3. Wspieranie korzystania z walorów turystycznych przez osoby niepełnosprawne – 6 ofert.
4. Promocja regionu poprzez świadczenie nieodpłatnej informacji turystycznej – 2 oferty.
5. Organizowanie wydarzeń o charakterze turystyczno-krajoznawczym związanych z przypadającą w 2024 roku rocznicą 550- lecia powstania województwa lubelskiego – 2 oferty.

W ramach pierwszego konkursu Zarząd Województwa Lubelskiego rozdysponował środki w wysokości 171 692,00 zł.

Uchwałą nr CDLXXII/8366/2023 z dnia 20 czerwca 2023 r. została ogłoszona II edycja otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego w zakresie turystyki i krajoznawstwa z terminem realizacji od 15 sierpnia 2023 r. do 15 grudnia 2023 r. na zadanie pn. „ Organizowanie na terenie województwa lubelskiego imprez turystyki rowerowej, kajakowej, pieszej, konnej i motorowej o charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim”. Na II edycję otwartego konkursu ofert wpłynęło 18 wniosków. Uchwałą nr CDXC/8591/2023 z dnia 28 lipca 2023 r. Zarząd Województwa Lubelskiego zatwierdził listę rekomendowanych ofert do dofinansowania. Dotację otrzymało 10 wnioskodawców na 10 zadań w formie wsparcia na kwotę 46 000,00 zł.

W sumie Zarząd Województwa Lubelskiego rozdysponował łącznie w dwóch otwartych konkursach ofert środki w wysokości 217 692,00 zł co stanowi 98,95 % planu rocznego. Dwie organizacje dokonały zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 345,59 zł.

W 2023 roku w ramach przyznanego przez Zarząd Województwa Lubelskiego dofinansowania w formie wsparcia za pomocą otwartego konkursu ofert, w pełni zrealizowano 44 zadań publicznych. Organizowane przez organizacje pozarządowe imprezy typu rajdy, pikniki, festyny, maratony, zloty, spływy, wycieczki oraz inne formy aktywności turystycznej zgromadziły ponad 10 500 uczestników. Odkonano 14 rajdów rowerowych, 12 rajdów pieszych, 4 pikniki rekreacyjne, 5 spływów kajakowych oraz 3 rajdy konne. W ramach otwartego konkursu ofert dofinansowano świadczenie bezpłatnej informacji turystycznej w województwie lubelskim. W okresie 6 miesięcy udzielono ponad 7 000 świadczeń

związanych z informacją turystyczną. Skategoryzowano 30 obiektów turystyki wiejskiej na terenie całego województwa dzięki czemu zwiększyła się przez to konkurencyjność kwater agroturystycznych w naszym regionie. Odnowiono lub wyznakowano na nowo łącznie 10 szlaków turystycznych: 41 km – szlaków rowerowych, 385 km - szlaków pieszych, co daje łącznie długość 426 km.

Oddział Turystyki, Departamentu Promocji, Sportu i Turystyki pozytywnie ocenia funkcjonowanie Programu Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku.

Efektem współpracy z organizacjami pozarządowymi była realizacja zadań publicznych w zakresie turystyki i krajoznawstwa poprzez zaspokajanie potrzeb społecznych, upowszechnianie wiedzy o regionie i promowanie województwa lubelskiego przez podnoszenie poziomu życia mieszkańców regionu, jak również aktywne spędzanie wolnego czasu.

Zestawienie dotacji w ramach otwartych konkursów zamieszczone zostały załączniku do sprawozdania w **tabeli nr 8**.

Zespół ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi

W 2023 r. Samorząd Województwa Lubelskiego wyasygnował środki finansowe z Budżetu Województwa Lubelskiego w łącznej kwocie 40.000 zł, Zespół został zobowiązany do nawiązania współpracy z organizacjami w formie finansowej w trybie art. 19a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Małe granty udzielone zostały na zadanie pod nazwą „Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Ukrainy na terenie województwa lubelskiego.” Wsparcie organizacji pozarządowych odbywało się w ramach pozakonkursowego trybu udzielania dotacji organizacjom pozarządowym w zakresie zadań publicznych określonych w ustawie. Dniem rozpoczęcia naboru uproszczonych ofert był 5 lipca 2023 r. W sumie 2 podmioty złożyły 4 oferty. Kwota przyznanych dotacji przez Zarząd Województwa Lubelskiego organizacjom pozarządowym wynosiła 40.000,00 zł. Kwota rozliczonych dotacji – 40.000,00 zł.

Zestawienie przyznanych dotacji przedstawia **tabela nr 9**.

1.1.4. Zadania zrealizowane przez Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych

W 2023 roku Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych przeprowadził jeden konkurs otwarty w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego pt. „Plenery edukacyjne 2023”, przy czym:

- edycja ta dotyczyła realizacji zadania polegającego na organizacji jedno- lub kilkudniowych zajęć/warsztatów przyrodniczych dla grup dzieci i młodzieży z klas I-VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół średnich z województwa lubelskiego na cennych przyrodniczo terenach zlokalizowanych w regionie, takich jak parki narodowe (Poleski, Roztoczański), parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000;
- w ramach konkursu zgłoszono 36 ofert;
- do oceny wniosków została powołana komisja konkursowa, w której udział wzięli przedstawiciele UMWL. W związku z brakiem kandydatów na członków komisji konkursowych opiniujących oferty z dziedziny ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego w ramach otwartych konkursów ofert w 2023 roku, o których mowa w uchwale nr CDXIV/7190/2022 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 29 listopada 2022 r., w składzie komisji nie znalazł się przedstawiciel organizacji pozarządowych;
- dofinansowanie przyznano dwunastu oferentom – wszyscy zrealizowali proponowane w ofertach projekty;
- wysokość środków finansowych przyznanych w ramach realizacji zadania to 400.000,00 zł. Kwota ta dotyczyła również zadań realizowanych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z powyższym Zarząd Województwa Lubelskiego zastrzegł sobie prawo do nierozdysponowania całości środków finansowych w postępowaniu konkursowym.

Z prośbą o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań z pominięciem procedury konkursowej w 2023 roku wystąpiły cztery organizacje pozarządowe, przy czym dwie z nich otrzymały dotację w maksymalnej wysokości – po 10 000 zł każda.

Wydatkowanie środków przedstawia **tabela nr 11** zamieszczona w załączniku do sprawozdania.

1.2 Zlecanie zadań publicznych na podstawie innych przepisów niż Ustawa o działalności zlecanie pożytku publicznego i o wolontariacie

Finansowe formy współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi to również działania podejmowane w ramach promocji województwa, w których organizacje pozarządowe miały okazję aplikować o środki finansowe na realizację wielu działań społecznych i organizację wydarzeń ważnych dla lokalnych społeczności. Ponadto, szereg zrealizowanych zadań publicznych była realizowana przy współudziale środków Unii Europejskiej.

1.2.1. Departament Promocji, Sportu i Turystyki – działania z zakresu promocji województwa i projektów promocyjnych

Oddział Promocji Województwa i Projektów Promocyjnych w 2023 roku, za zgodą Zarządu Województwa Lubelskiego, przekazał środki finansowe dla szeregu organizacji pozarządowych, które wnioskowały o realizację projektów i wydarzeń społeczno-kulturalnych. Organizacje pożytku publicznego, podejmujące działania na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa Lubelskiego, w ramach promocji województwa otrzymały w 2023 roku łącznie kwotę 16.743.641,50 zł. Wydatkowanie tych środków – organizacje wnioskujące, nazwy projektów i przeznaczone na promocję województwa lubelskiego kwoty - przedstawia zamieszczona w załączniku **tabela nr 10**.

1.2.2. Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego

Współpraca Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego z organizacjami pozarządowymi realizowana była w formie niefinansowej i obejmowała współdziałanie w pozyskiwaniu i wdrażaniu środków pomocowych, pochodzących z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej poprzez informowanie o potencjalnych źródłach finansowania i zasadach udzielania dotacji, promowanie programów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie oraz organizowanie szkoleń i doradztwa w zakresie funkcjonowania środków pomocowych.

Mając na względzie powyższe w 2023 roku Departament Wdrażania EFS przeprowadził:

1. Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów – szkolenia stacjonarne

W 2023 r. DW EFS zorganizował 26 szkoleń stacjonarnych (w tym 14 w formule „Dni otwartych”) dla potencjalnych beneficjentów, w których uprawnionymi do złożenia wniosków o dofinansowanie projektów były organizacje pozarządowe, dotyczących następujących tematów:

- cele szczegółowe programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wdrażane przez Departament Wdrażania EFS.
- zasady naboru i oceny projektów w ramach Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wdrażanych przez Departament Wdrażania EFS, tj.:
  - 29 marca 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki w ramach Działania 10.3 FEL 2021-2027”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 29 osób.
  - 30 marca 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki w ramach Działania 10.6 FEL 2021-2027”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 30 osób.
  - 4 kwietnia 2023 r. odbyło się szkolenie (Dni otwarte) dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23 – Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 16 osób.
  - 5 kwietnia 2023 r. odbyło się szkolenie (Dni otwarte) dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23 – Uczenie się osób dorosłych”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 20 osób.
  - 12 kwietnia 2023 r. odbyło się szkolenie (Dni otwarte) dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23 – Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 7 osób.
  - 13 kwietnia 2023 r. odbyło się szkolenie (Dni otwarte) dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23 – Uczenie się osób dorosłych”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 9 osób.
  - 18 kwietnia 2023 r. zostało zrealizowane szkolenie skierowane do potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-001/23 – Uczenie się osób dorosłych”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 16 osób.

- 21 kwietnia 2023 r. zostało zrealizowane szkolenie skierowane do potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-001/23 - Kształcenie ogólne”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 21 osób.
- 10 maja 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-002/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 30 osób.
- 12 maja 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyło w nich 7 osób.
- 19 maja 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyło w nich 10 osób.
- 22 maja 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-002/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 10 osób.
- 26 maja 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 10 osób.
- 14 czerwca 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.08.08-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.08.08-IZ.00-001/23 – Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 27 osób.
- 3 lipca 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.04-IZ.00-00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.04-IZ.00-002/23 – Kształcenie zawodowe”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 8 osób.
- 11 lipca 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.10.04-IZ.00-00-001/23 Kształcenie ogólne”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyły w nich 2 osoby.
- 17 sierpnia 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.08.02-IZ.00-00-001/23 Ekonomia społeczna”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyła 1 osoba.

- 24 sierpnia 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.08.05-IZ.00-002/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.08.05-IZ.00-002/23 – Usługi społeczne”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyło w nim 10 osób.
- 28 sierpnia 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.08.02-IZ.00-00-001/23 Ekonomia społeczna”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyła 1 osoba.
- 31 sierpnia 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.09.06-IZ.00-00-001/23 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 10 osób.
- 12 września 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.08.05-IZ.00-00-002/23 Usługi społeczne. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyły 2 osoby.
- 20 września 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-002/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.06-IZ.00-002/23 – Uczenie się osób dorosłych”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. W szkoleniu uczestniczyło 10 osób.
- 29 września 2023 r. odbyły się „Dni otwarte dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.10.06-IZ.00-00-002/23 Uczenie się osób dorosłych”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. W Dniach otwartych uczestniczyło 7 osób.
- 18 października 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.01-IZ.00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.01-IZ.00-001/23 – Skuteczna edukacja”. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyło w nim 8 osób.
- 25 października 2023 r. odbyły się Dni otwarte dla potencjalnych beneficjentów w ramach naboru nr FELU.10.01-IZ.00-001/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.01-IZ.00-001/23 – Skuteczna edukacja”. Dni otwarte odbyły się stacjonarnie w DW EFS. Uczestniczyło w nich 12 osób.
- 19 grudnia 2023 r. odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów pt.: „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektów w ramach naboru nr FELU.10.02-IZ.00-001/23. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w Lubelskim Centrum Konferencyjnym w Lublinie. Uczestniczyło w nim 50 osób.

2. Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów – szkolenia on-line

W 2023 r. DW EFS zorganizował 8 szkoleń on-line (webinariów) dla potencjalnych beneficjentów dotyczących zasad naboru i oceny projektów w ramach Priorytetów

programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 wdrażanych przez Departament Wdrażania EFS, tj.:

- 28 kwietnia 2023 r. zostało zrealizowane szkolenie on-line skierowane do potencjalnych wnioskodawców, z systemu SOWA EFS. Szkolenie odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. W szkoleniu uczestniczyło 95 osób.
- 12 maja 2023 r. odbyło się szkolenie on-line skierowane do potencjalnych wnioskodawców pt. „Obsługa systemu SOWA EFS”. Szkolenie odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 31 osób.
- 18 maja 2023 r. odbyło się szkolenie on-line dla potencjalnych beneficjentów naboru FELU.10.03-IZ.00-00-002/23, pt. „Aplikowanie o środki na dofinansowanie projektu w ramach naboru nr FELU.10.03-IZ.00-00-002/23 – Kształcenie ogólne”. Szkolenie odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 39 osób.
- 25 sierpnia 2023 r. odbyło się webinarium dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.09.06-IZ.00-00-001/23 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian”. Webinarium odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 18 osób.
- 30 sierpnia 2023 r. odbyło się webinarium dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.08.05-IZ.00-00-002/23 Usługi społeczne”. Webinarium odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyły w nim 4 osoby.
- 22 września 2023 r. odbyło się webinarium dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.10.06-IZ.00-00-002/23 Uczenie się osób dorosłych. Webinarium odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 10 osób.
- 20 października 2023 r. odbyło się webinarium dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.10.01-IZ.00-001/23 – „Skuteczna edukacja”. Webinarium odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 13 osób.
- 30 października 2023 r. odbyło się webinarium dla potencjalnych wnioskodawców w ramach naboru nr – FELU.10.01-IZ.00-001/23 – „Skuteczna edukacja”. Webinarium odbyło się przy użyciu programu Microsoft Teams. Uczestniczyło w nim 47 osób.

3. Szkolenia dla beneficjentów – szkolenia stacjonarne

W 2023 r. DW EFS zorganizował szkolenie stacjonarne dla beneficjentów dotyczące kwalifikowalności wydatków, prawidłowej realizacji projektów ze środków EFS+ w perspektywie finansowej 2021 – 2027 oraz systemu CST 2021, tj:

- 5 grudnia 2023 r. odbyło się Szkolenie dla beneficjentów, z którymi zostały podpisane umowy o dofinansowanie projektów w ramach Działania 10.3 oraz 10.6 programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Szkolenie odbyło się w Lubelskim Centrum Konferencyjnym w Lublinie. Uczestniczyły w nim 62 osoby, w tym m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Na koniec 2023 r. organizacje pozarządowe podpisały 117 umów o dofinansowanie projektów na kwotę ogółem 189 975 284,79 zł. Mając na względzie powyższe dla poszczególnych działań liczbę zawartych umów oraz ich ogólną wartość przedstawia **tabela nr 12** zamieszczona w załączniku do sprawozdania.

1.2.3. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej - współpraca w zakresie realizacji projektowania oraz funduszy europejskich

Działania dotyczące wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej odbywały się w ramach realizowanych projektów współfinansowanych ze środków EFS, w których zlecane były usługi zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych (zwanej dalej PZP) w roku 2023.

Usługi realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach projektu pozakonkursowego „Ekonomia Społeczna – Drogowskaz Rozwoju Społecznego II” – środki RPO WL na lata 2014 - 2020

Na podstawie rozeznania rynku dokonano zakupu produktów wytwarzanych przez podmioty ekonomii społecznej z województwa lubelskiego, w tym od organizacji pozarządowych na kwotę 15 640,00 zł. Poniżej w tabeli zaprezentowano organizacje, od których zakupiono produkty.

lp.	organizacja	realizowana usługa	kwota
1.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	zakup produktów wytwarzanych przez PES	1 500,00 zł
2.	Fundacja Rozwoju Rejowca Fabrycznego	zakup produktów wytwarzanych przez PES	2 750,00 zł
3.	Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne	zakup produktów wytwarzanych przez PES	4 300,00 zł
4.	„Fundacja Aktywator”	zakup produktów wytwarzanych przez PES	3 400,00 zł
5.	Stowarzyszenie "Centrum Przedsiębiorczości, Integracji i Edukacji" Zakład Aktywności Zawodowej	zakup produktów wytwarzanych przez PES	3 690,00 zł

Na potrzeby realizacji projektu zlecono w trybie podstawowym bez negocjacji usługę cateringową:

lp.	organizacja	realizowana usługa	kwota
1.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Misericordia	usługa cateringowa	124 280,40 zł

Projekt „Środowisko Lokalne Motorem Rozwoju Usług Społecznych” – środki RPO WL na lata 2014 – 2020:

Na potrzeby realizacji projektu zlecono w trybie podstawowym bez negocjacji realizację poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego na łączną kwotę 36857,00 zł.

lp.	organizacja	realizowana usługa	kwota
1.	Fundacja im. Erica i Very Clark	Poradnictwo psychologiczne	31 187,00 zł
2.	Fundacja im. Erica i Very Clark	Poradnictwo terapeutyczne	5 670,00zł

Projekt pn. „Liderzy kooperacji”- środki PO WER na lata 2014-2020:

W trybie podstawowym bez negocjacji zlecono niżej wymienione usługi :

lp.	organizacja	realizowana usługa	kwota
1.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Misericordia	kompleksowa usługa polegająca na przygotowaniu i przeprowadzeniu dwudniowego spotkania informacyjno-edukacyjnego pn. „Lubelskie Forum Centrów Usług Społecznych i Procesu deinstytucjonalizacji	190 000,00 zł
2.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Misericordia	usługa cateringowa	8 253,04 zł

ROPS realizował również niefinansowe formy współpracy uwzględniające działania prospołeczne oraz kierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Projekt „Ekonomia Społeczna – Drogowskaz Rozwoju Społecznego II”:

- Organizacja czterech dwudniowych spotkań sieciujących dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych poruszające następujące kwestie: 1) Selfcare - liderze zadbasz o siebie, zadbasz o organizację, 2) Przemoc wobec dzieci - jak skutecznie reagować?, 3) Profilaktyka wypalenia zawodowego, 4) Podstawy prawne organizowania wolontariatu.
- Organizacja czterech jednodniowych spotkań sieciujących dla podmiotów ekonomii społecznych, w tym organizacji pozarządowych z następującej tematyki: 1) Dostępne podmioty ekonomii społeczne, 2) Ustawa o ekonomii społecznej –regulacje dotyczące

statusu przedsiębiorstwa społecznego, 3) Finansowanie PES, 4) spotkanie zorganizowane dla przedstawicieli zakładów aktywności zawodowej.

- Organizacja dwudniowej konferencji Lubelskie Forum NGO, skierowanej przede wszystkim do środowiska organizacji pozarządowych. Konferencja została zorganizowana przez Regionalny Ośrodek polityki Społecznej w Lublinie w partnerstwie z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego i Związkiem Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych. Pierwszego dnia odbyły się prelekcje dotyczące: wyzwań dla NGO, możliwości wsparcia, w tym finansowego organizacji pozarządowych w ramach programów rządowych oraz EFS+. Ponadto odbył się panel dyskusyjny dotyczący Capacity building - budowanie zdolności NGO. Na zakończenie pierwszego dnia Lubelskiego Forum NGO odbyła się uroczysta Gala III Sektora, w ramach której Marszałek Województwa Lubelskiego wręczył nagrody specjalne dla organizacji pozarządowych, rozdano Nagrody Trzeciego Sektora przyznane przez Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz wyróżnienia Złoty Parasol NGO przyznane przez Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych. Drugiego dnia odbyły się warsztaty tematyczne skierowane do organizacji pozarządowych: 1) Mikrogranty, 2) Współpraca NGO z JST w zakresie realizacji usług społecznych, 3) Specyfika działania organizacji na terenach wiejskich, 4) Od czego zależy rozwój organizacji?, 5) Źródła finansowania NGO, 6) Narzędzia do wewnętrznej komunikacji w organizacji, 7) Dlaczego organizacji potrzebny jest PR?, 8) Łańcuch dostępności.
- Organizacja Regionalnego Spotkania Ekonomii Społecznej, w której uczestniczyły organizacje pozarządowe. Spotkanie stanowiło płaszczyznę do planowania kierunków rozwoju ekonomii społecznej w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej oraz integracji środowiska ekonomii społecznej. Istotą ww. spotkania było przedstawienie kierunków wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz finansowania WTZ ze środków PFRON.
- Organizacja Regionalnej Konferencji Dotyczącej Klauzul Społecznych, w której uczestniczyły organizacje pozarządowe. Celem konferencji było upowszechnianie stosowania klauzul społecznych oraz rozwiązań mających na celu zlecenie usług podmiotom ekonomii społecznej, w tym organizacjom pozarządowym.
- Organizacja Gali Zakup Prospołeczny, której celem jest upowszechnianie produktów i usług wysokiej jakości certyfikowanych Znakiem Jakości Ekonomii Społecznej i realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe.
- Organizacja 6 spotkań sieciujących dla organizacji pozarządowych, prowadzących ośrodki wsparcia ekonomii społecznej. Spotkania miały na celu wsparcie NGO w realizacji działań w ramach OWES.

- Organizacja 10 dwudniowych spotkań dot. współpracy JST i PES, skierowanych do JST i PES, w tym organizacji pozarządowych. Spotkania dotyczyły budowania współpracy pomiędzy JST i lokalnie działającymi PES, w tym NGO w zakresie zlecania realizacji zadań publicznych PES, w tym organizacjom pozarządowym.
- Upowszechnianie NGO i PES poprzez:
  - Zorganizowanie Targów Ekonomii Społecznej przy Europejskim Festiwalu Smaku dla 25 podmiotów oraz kiermaszu wielkanocnego w Galerii Olimp dla 10 podmiotów;
  - Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej w ramach, której przygotowano kalendarz dedykowany warsztatom terapii zajęciowej prowadzonym przez organizacje pozarządowe oraz wydano folder pn. „O co chodzi w Ekonomii Społecznej”.
  - W ramach kampanii pn. Social media przychylne PES na bieżąco prezentowano w social mediach podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe.

1.2.4. Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych

Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych włączał się ponadto finansowo, a niekiedy także i organizacyjnie w **działania związane z promocją województwa lubelskiego** podczas wydarzeń realizowanych przez szereg podmiotów z sektora pozarządowego. W 2023 r. zamówienie na promocję województwa lubelskiego otrzymały i zadanie to zrealizowały następujące podmioty z tego sektora:

- 1) Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie na wydarzenia:
  - Wojewódzkie Lubelskie Święto Miodu w Lublinie (przekazana kwota: 20 000 zł, szacunkowa liczba adresatów zadania: 2 tys. osób),
  - Święto Miodów Ziemi Łukowskiej (kwota: 10 000 zł, adresaci: 2 tys. osób),
  - 42 Wojewódzkie Kraśnickie Spotkanie Pszczelarzy w Kraśniku (kwota: 15 000 zł, adresaci: 500 osób),
- 2) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Silne Biłgorajskie na wydarzenia:
  - Naturalnie Lubelskie – EkoRoztocze (kwota: 20 000 zł, adresaci: 1,2 tys. osób)
  - Naturalnie Lubelskie – EkoWarsztaty kulinarne w Obszy (kwota: 10 000 zł, adresaci: 100 osób),
  - Fundacja Dla Przyrody na projekt: Wędrówki Lubelskich Żurawi (kwota: 24 000 zł, adresaci: fanpage – 2,3 tys. osób, media lokalne – 150 tys. osób, media ogólnopolskie – 1,8 mln osób),
- 3) Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Powiatu Lubartowskiego na wydarzenie:
  - Piknik Ekolubartowski – Naturalnie Lubelskie w Lubartowie (kwota: 20 000 zł, adresaci: 700 osób),
- 4) Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu na wydarzenie:

- Power Planet (kwota: 7 000 zł, adresaci: 120 osób),
- 5) Stowarzyszenie Być Bliżej na wydarzenie:
- Naturalnie Lubelskie – Międzypokole-niowy Piknik w Dolinie Rzeki Ciemięgi (kwota: 15 000 zł, adresaci: 3 tys. osób),
- 6) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Jagiellońska Przystań na wydarzenie:
- Jarmark Pszczelarski w Parczewie (kwota: 10 000 zł, adresaci: 500 osób),
- 7) Fundacja Gaudium Et Spes na projekt:
- Pszczoła – Mały Bohater (kwota: 10 000 zł, adresaci: 900 osób),
- 8) Stowarzyszenie Aktywny Natalin na wydarzenie:
- EkoNatalin (kwota: 10 000 zł, adresaci: 52 osoby),
- 9) Stowarzyszenie Pszczelarzy Lubelskich na wydarzenie:
- XIX Dzień Pszczelarza w Hańsku (kwota: 7 000 zł, adresaci: 4 tys. osób),
- 10) Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody w Lublinie na projekt:
- Spotkania z lubelską przyrodą (kwota: 5 000 zł, adresaci: 200 osób),
- 11) Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Tanew na wydarzenie:
- Razem dla rzeki. VI Wiosenne sprzątanie rzeki Tanew w Pisklakach (kwota: 2 000 zł, adresaci: 100 osób).

1.2.5. Departament Gospodarki

Program Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku, w ramach kompetencji Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, realizowany był w formie finansowej i niefinansowej.

Forma finansowa obejmowała działania z zakresu promocji gospodarczej województwa podczas wydarzeń społeczno- gospodarczych ważnych dla lokalnych społeczności. Za zgodą Zarządu Województwa przekazano środki finansowe w łącznej kwocie 1 577 216,67 zł. Forma niefinansowa obejmowała zadania w obszarach tematycznych dotyczących wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działania i współdziałania. W 2023 roku w Departamencie Gospodarki nie były realizowane zadania ze środków Programu Współpracy na 2023 r. w ramach postępowania konkursowego.

Działania realizowane na rzecz lub we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku.

Oddział Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera

Współpraca z Izłą Gospodarczą Eksporterów i Importerów przy organizacji spotkania z delegacją rządową z Republiki Gwinei w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego oraz wizyty studyjnej w Lubelskim Węglu Bogdanka S.A. Tematem wizyty było przetwórstwo rolno-spożywcze, transformacja energetyczna w Polsce, procesy przekształceniowe oraz rewitalizacja obszarów pokopalnianych.

Oddział Biznes Lubelskie

Oddział Biznes Lubelskie w 2023 r. za zgodą Zarządu Województwa Lubelskiego przekazał środki finansowe organizacjom pozarządowym, które wnioskowały o realizację projektów i wydarzeń społeczno-gospodarczych. Takie zadania realizowały:

lp.	nazwa organizacji wnioskującej	nazwa projektu
1.	Fundacja Firmament	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas Urban Highline Festival, który odbył się w dniach 27-30 lipca 2023 r. w Lublinie
2.	Fundacja Rozwoju Lubelskiej Siatkówki im. Tomasza Wójtowicza	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas międzynarodowego turnieju siatkarskiego „ Bogdanka Volley Cup im. Tomasza Wójtowicza ”.
3.	Fundacja "Europejskie Forum Nauki i Biznesu"	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas Kongresu Nauki i Biznesu oraz równolegle odbywającej się Ogólnopolskiej Konferencji „Wartość w biznesie”
4.	Fundacja Czerwono-Czarni	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas wydarzenia pn.: „Start Lublin Basket School – camp zimowy”, w dn. 16 i 25.01.2023 w Lublinie
5.	Fundacja Czerwono-Czarni	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas ogólnopolskiej edycji turnieju pn.: „Liga Junior NBA”, który odbył się w dniu 18 marca 2023 roku w Lublinie
6.	Stowarzyszenie GKS "GÓRNIK" Łęczna	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas udziału kobiecej drużyny GKS Górnik Łęczna w rundzie jesiennej sezonu rozgrywkowego 2023/2024 w Orlen Ekstralidze Kobiet
7.	Stowarzyszenie Sympatyków Koszykówki "LUBLINIANKA"	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego, w Międzynarodowym Turnieju EYBL (European Youth Basketball League), w którym udział wzięły dwie drużyny klubu Lublinianka KUL Basketball (drużyny U16 i U20)
8.	Akademicki Uczniowski Klub Sportowy TREFL Zamość	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas rozgrywek Superligi Tenisa Stołowego Mężczyzn, świadczona przez drużynę Akademii Zamojskiej w terminie od dnia podpisania umowy do 30 kwietnia 2023 r.

lp.	nazwa organizacji wnioskującej	nazwa projektu
9.	Klub Uczelniany AZS Politechnika Lubelska	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas rozgrywek unihokeja mężczyzn w I lidze krajowej w sezonie 2022/2023 drużyny AZS Politechnika Lubelska
10.	Kolarski Klub Sportowy „Lubelskie Perła Polski”	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas udziału zawodników Kolarskiego Klubu Sportowego „LUBELSKIE PERŁA POLSKI” w sezonie kolarskim 2023 w wyścigach
11.	Ludowy Klub Sportowy "ORLETA - SPOMLEK" w Radzyniu Podlaskim	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas rozgrywek III ligowych drużyny Orleża Spomlek Radzyń Podlaski w piłkę nożną w terminie od podpisania umowy do 30 listopada 2023 r.
12.	Klub Uczelniany AZS Akademickiego Związku Sportowego UMCS Lublin	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas finału Akademickich Mistrzostw Polski w koszykówce kobiet i mężczyzn w dn. 25-26.05.2023 w Lublinie
13.	Akademicki Uczniowski Klub Sportowy TREFL Zamość	Promocja gospodarcza województwa lubelskiego podczas rozgrywek Superligi Tenisa Stołowego Mężczyzn, świadczona przez drużynę Akademii Zamojskiej w terminie od dnia podpisania umowy do 10 grudnia 2023 r.
14.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Politechniki Lubelskiej	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas rozgrywek unihokeja mężczyzn w I lidze krajowej w sezonie 2023/2024 świadczona przez drużynę AZS Politechnika Lubelska w terminie od dnia podpisania umowy do 10 grudnia 2023 r.
15.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Marii-Curie-Skłodowskiej	Organizacja promocji gospodarczej Województwa Lubelskiego podczas udziału drużyny koszykarek Polski Cukier AZS UMCS Lublin w rozgrywkach Orlen Basket Ligi Kobiet w ramach okresu przygotowawczego i I rundy sezonu zasadniczego 2023/2024 oraz w rozgrywkach fazy grupowej Euroligi Kobiet w roku 2023
16.	Klub Sportowy AGROS Zamość	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas udziału zawodników i zawodniczek Klubu Sportowego „Agros” Zamość podczas wszystkich imprez sportowych
17.	Klub Środowiskowy Akademickiego Związku Sportowego AZS w Lublinie	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas 77. PZLA Mistrzostw Polski U20 w dn. 18-20.07.2023 r.

Oddział Wspierania Przedsiębiorczości

Oddział Wspierania Przedsiębiorczości za zgodą Zarządu Województwa Lubelskiego przekazał środki finansowe organizacjom pozarządowym, które wniosowały o realizację projektów i wydarzeń społeczno-gospodarczych. Podmioty realizujące zadania:

lp.	nazwa organizacji wnioskującej	nazwa projektu
1.	Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe Lublin	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas wydarzenia w dn. 22.11.2023 „O Kryształową Cegłę” – konkurs na najlepszą inwestycję budowlaną po obu stronach wschodniej granicy Unii Europejskiej – na szlaku Słońca i Śniegu - XX edycja, Konkurs „O Kryształową Cegłę” – na najlepszą inwestycję budowlaną po obu stronach wschodniej granicy Unii Europejskiej – na szlaku Słońca i Śniegu - XXII edycja
2.	Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu	Promocja gospodarcza Województwa Lubelskiego podczas Biznes Forum & Gala LKB w dn. 29.09.2023

Oddział Komunikacji Gospodarczej

Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi obejmowało przede wszystkim działania, które koncentrowały się w obszarze wspomagania rozwoju gospodarczego województwa, w tym rozwoju przedsiębiorczości. Dotyczyły także zamieszczania informacji o organizacjach pozarządowych na portalu www.gospodarka.lubelskie.pl/pl/ oraz profilu w mediach społecznościowych [Facebook.com/investinlubelskie](https://www.facebook.com/investinlubelskie)

Wykaz realizowanych przez Departament Gospodarki zadań przedstawia **tabela nr 13**.

2. Wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działania i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków działań

Wymiana informacji pomiędzy samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi stanowi podstawę dobrej współpracy. Obecne standardy współpracy na płaszczyźnie administracja – organizacje pozarządowe zobowiązują samorząd województwa do przekazywania informacji znaczących dla rozwoju województwa organizacjom pozarządowym, jak również korzystania z doświadczeń trzeciego sektora i jego przedstawicieli. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego na stronie internetowej www.promocja.lubelskie.pl, w zakładkach przypisanych do poszczególnych departamentów zamieszcza aktualne informacje o ogłaszanych konkursach, inicjatywach, najważniejszych dokumentach, w tym konsultacjach społecznych i ich wynikach. Aktualizacjom na stronie podlegają również informacje o wpieraniu organizacji wraz z wykazem organizacji pożytku publicznego województwa lubelskiego (OPP) uprawnionych do odliczenia 1,5%.

2.1. Departament Organizacyjno-Prawny

W Departamencie Organizacyjno-Prawnym realizowano na stanowisku koordynatora do spraw dostępności w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w Lublinie realizowano działania w ramach niefinansowanych form współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami działającymi w sferach pożytku publicznego. Współpraca w 2023 r. dotyczyła udziału w Lubelskim Partnerstwie na Rzecz Dostępności, który jest realizowany przez Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych.

W 2023 r. odbyły się następujące spotkania:

1. Konferencja „Lubelscy Liderzy Dostępności” w dniu 21 kwietnia 2023 r. w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. Udział w panelu dyskusyjnym na temat „NGO bez barier - w stronę lubelskich standardów dostępności organizacji pozarządowych”.
2. Webinarium pt. „NGO bez barier - lubelskie standardy dostępności organizacji pozarządowych” w dniu 30 października 2023 r.
3. Webinarium pt. „Standard tworzenia międzysektorowych regionalnych partnerstw na rzecz dostępności” w dniu 14 listopada 2023 r. połączone z posiedzeniem Lubelskiego Partnerstwa na Rzecz Dostępności.
4. Webinarium pn. „Standard dostępności w zakresie realizacji przez NGO umów z udziałem środków publicznych” w dniu 20 listopada 2023 r.

2.2. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie realizował Program współpracy samorządu województwa lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023 (zwany dalej Programem) w formie niefinansowej.

W zakresie promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji osób pozostających bez pracy, kooperacja WUP w Lublinie z ww. organizacjami i podmiotami skoncentrowana była w następujących obszarach:

1. współdziałanie z Wojewódzką Radą Rynku Pracy (WRRP/Rada) w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich

Wypełniając powyższe zapisy Programu, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2023 roku podejmował współpracę z Radą, przedstawiając jej członkom do zaopiniowania:

- a) projekt rocznego dokumentu planistycznego z zakresu polityki zatrudnienia w regionie (Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2024 rok). Dokument ten określa priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia na regionalnym rynku

pracy, rekomenduje kierunki interwencji, jak również dostarcza informacji o charakterze i zakresie działań międzysektorowych na rzecz rozwoju rynku pracy w województwie. Pozytywna opinia WRRP jest jednym z warunków akceptacji dokumentu przez Zarząd Województwa Lubelskiego. WUP w Lublinie zaprezentował Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2024 rok szerokiemu gronu odbiorców, w tym organizacjom pozarządowym, zachęcając do zapoznania się z jego założeniami i do udziału w badaniu monitoringowym z wdrażania rekomendacji prowadzonym w 2025 roku,

- b) sprawozdanie roczne z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2022 rok. Źródłem informacji do opracowania sprawozdania były ankiety ewaluacyjne przesłane przez partnerów realizujących rekomendacje zaproponowane w dokumencie, w tym przez organizacje pozarządowe,
- c) propozycje przeznaczenia środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa,
- d) racjonalność gospodarowania środkami Funduszu Pracy będącymi w dyspozycji samorządu województwa w 2022 roku,
- e) projekt „Wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne” (Wykaz zawodów refundowanych),
- f) nowych oraz funkcjonujących kierunków kształcenia zawodowego w województwie lubelskim (na wniosek dyrektorów szkół). Wojewódzka Rada Rynku Pracy wydawała opinię po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, prezentowaną przez pracowników **Wydziału Badań i Analiz** Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Działania wpisujące się swoim charakterem w zadania Programu realizowane były przez **Wydział Polityki Rynku Pracy** Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie (pkt a-e).

Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Lublinie jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa Lubelskiego w zakresie polityki rynku pracy. Członkami WRRP są przedstawiciele organizacji związkowych i organizacji pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników oraz **organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo tematyką rynku pracy**.

Skład Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Lublinie w kadencji 2021-2025:

Przewodnicząca - Magdalena Zabłocka (Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie).

Wiceprzewodnicząca - Wiesława Janczak (Rada OPZZ Województwa Lubelskiego).

Przedstawiciele wojewódzkich struktur organizacji związkowych:

Marian Zepchła – Region Środkowo-Wschodni NSZZ „Solidarność”,
Miroslaw Górczyński – Forum Związków Zawodowych.

Przedstawiciele wojewódzkich struktur organizacji pracodawców:

Paulina Wojdak-Działo – Pracodawcy Lubelszczyzny „Lewiatan”,
Ireneusz Poleć – Związek Pracodawców i Przedsiębiorców Lubelskie.

Przedstawiciele społeczno-zawodowych organizacji rolników:

Halina Kaźmierak – Wojewódzki Związek Rolników, Kółek i Organizacji rolniczych w Lublinie,
Tomasz Obszański – NSZZ RI „Solidarność”.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy:

Danuta Szydłowska – Kraśnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych IMPULS,
Bartosz Janik – Fundacja Polskiej Akademii Nauk,
Sebastian Ignaszczak – Fundacja Fuga Mundi,
Arkadiusz Sadowski – Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”.

Przedstawiciele organów jednostek samorządu terytorialnego:

Joanna Jabłońska – Wójt Gminy Leśniowice,
Andrzej Chrzastowski – Wicestarosta Lubelski,
Paweł Dąbrowski – Burmistrz Urzędowa.

W 2023 r. członkowie WRRP w Lublinie spotkali się na pięciu posiedzeniach. Techniczną obsługę Rady zapewniał **Wydział Organizacyjno-Administracyjny** Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

2. koordynowanie oraz świadczenie usług poradnictwa zawodowego na terenie województwa

Spełniając założenia Programu, **Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej** WUP w Lublinie zrealizowało w 2023 r. działania polegające na:

- a)** współpracy z Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej prowadzonym przez Caritas Diecezji Siedleckiej - przeprowadzono spotkania tematyczne - 18 spotkań (145 uczestników):
  - poradnictwo grupowe w zakresie oceny posiadanych zasobów i umiejętności, radzenia sobie ze stresem, obsługi komputera, opracowania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy z pracodawcą (14 grup, 112 uczestników),

- informacja zawodowa grupowa w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, sytuacji na rynku pracy, sposobów i metod poszukiwania pracy oraz oferty i promocji usług urzędów pracy, w tym także CliPKZ (4 grupy, 33 uczestników),
- b) współpracy z Warsztatami Terapii Zajęciowej Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” w Lublinie:**
  - informacja zawodowa grupowa – 12 spotkań (111 uczestników) dotyczących zasad rejestracji jako osoba bezrobotna/poszukująca pracy, form wsparcia świadczonych przez powiatowe urzędy pracy, oferty usług WUP w Lublinie, w tym CliPKZ, wsparcia z PFRON, możliwości szkoleń, podstawowych zagadnień prawa pracy, wymagań pracodawców, metod rekrutacji, zasad autoprezentacji na rynku pracy, opracowania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej i pierwszych dni w nowym miejscu pracy,
  - poradnictwo zawodowe indywidualne wraz z testowym badaniem preferencji zawodowych 20 podopiecznych WTZ uczestniczących w Projekcie Pilotażowym Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie „System weryfikacji predyspozycji zawodowych jako instrument pomocy osobom nieaktywnym zawodowo”.

3. promowanie „dobrych praktyk” i osiągnięć organizacji prowadzących działalność społeczną, w zakresie rynku pracy i integracji społecznej

W związku z planowaną w 2024 r. organizacją wydarzenia pn. Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE) związaną z obchodami 20-lecia Polski w UE, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wyłonił, na prośbę Departamentu Zarządzania Programami Regionalnymi UMWL, 10 projektów zrealizowanych dzięki Funduszom Europejskim, które w sposób szczególny pomogły w aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców województwa lubelskiego. Spośród wspomnianych wysokiej jakości przedsięwzięć projektowych, pięć zrealizowanych zostało przez organizacje pozarządowe, co prezentuje tabela poniżej.

lp	nazwa beneficjenta	tytuł projektu	nr projektu	nr działania
1	Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu	POWRÓT - wsparcie osób bezdomnych w readaptacji społecznej i wejściu na rynek pracy - III edycja	RPLU.11.01.0 0-06-0173/17	RPLU.11.01. 00
2	Kraśnickie Stowarzyszenie	Kuźnia pracy	RPLU.11.01.0 0-06-0034/18	RPLU.11.01. 00

lp	nazwa beneficjenta	tytuł projektu	nr projektu	nr działania
	Inicjatyw Społecznych Impuls			
3	Polski Związek Niewidomych Okręg Lubelski	Lubelski Program Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych	RPLU.11.01.0 0-06-0158/17	RPLU.11.01. 00
4	Fundacja Fuga Mundi	Zawodowy reSTART!	RPLU.09.01.0 0-06-0100/19	RPLU.09.01. 00
5	Stowarzyszenie Postis	AKTYWNI W CENTRUM	RPLU.11.04.0 0-06-0014/17	RPLU.11.04. 00

Działania wpisujące się swoim charakterem w zadania Programu realizowane były przez **Wydział Naboru, Promocji i Wsparcia Technicznego** Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

4. prowadzenie działań na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób młodych w wieku 15-29 lat, w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

Realizując powyższe zapisy Programu, Wydział Naboru, Promocji i Wsparcia Technicznego realizował w 2023 r. szereg działań skierowanych między innymi do organizacji pozarządowych. Należały do nich:

- a)** działania informacyjno-promocyjne o szerokim zasięgu, w postaci emisji w TVP3 Lublin w okresie od września do grudnia 2023 r. 3 audycji oraz 3 powtórek pt.:
- „Fundusze Europejskie - pomoc dostosowana do Naszych potrzeb”,
  - „Zainteresuj się – 25 października WUP rozpoczyna nabór wniosków w zakresie aktywizacji zawodowej na rzecz osób młodych”,
  - „Nowa perspektywa, nowe możliwości – Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w działaniach WUP”.

Emisja audycji telewizyjnych dotyczyła działań pronaborowych prowadzonych przez WUP w Lublinie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021- 2027. Działania miały na celu realizację przyjętych na 2023 r. etapów komunikacji m.in.:

- „zobacz” komunikaty adresowane do odbiorców rezultatów/opinii publicznej, informujące o otwarciu nowej perspektywy finansowej 2021-2027, prezentujące nowe programy i dostępne w nich formy wsparcia,

- „zainteresuj się” komunikaty motywujące potencjalnego beneficjenta do zainteresowania się środkami unijnymi oraz wsparcie potencjalnego beneficjenta w ubieganiu się o współfinansowanie.
- b)** organizacja konferencji pt.: „Nowa perspektywa, nowe możliwości – Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w działaniach WUP w Lublinie”, która odbyła się dnia 13 grudnia 2023 r. w Lubelskim Centrum Konferencyjnym w Lublinie. Wydarzenie to objął Patronatem honorowym Marszałek Województwa Lubelskiego, zaś Patronatem medialnym: Dziennik Wschodni, Nowy Tydzień w Lublinie, Akademickie Radio Centrum, Polskie Radio Lublin, Radio FREE, TVP3 Lublin. Konferencja miała na celu zaprezentowanie możliwości wsparcia i działań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Podczas konferencji podsumowane zostały także dotychczasowe efekty działań wdrażanych dzięki Funduszom Europejskim przez WUP w Lublinie, a także plany na 2024 rok. W konferencji uczestniczyły 103 osoby. Byli to m.in. przedstawiciele władz samorządowych województwa lubelskiego, beneficjenci i potencjalni beneficjenci Programu, media, partnerzy społeczno-gospodarczy, środowiska opiniotwórcze, liderzy opinii (eksperci).
- c)** prowadzenie stoiska informacyjno–promocyjnego Punktu kontaktowego Funduszy Europejskich WUP w Lublinie podczas licznych wydarzeń:
  - 09 maja 2023 r. - Dzień Europy, który odbył się w Lublinie,
  - 14 maja 2023 r. - X edycja Dni Otwartych Funduszy Europejskich (DOFE), która odbyła się w Janowie Lubelskim,
  - 16 maja 2023 r. - Wschodni Kongres Młodych Liderów, który miał miejsce w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie,
  - 17 czerwca 2023 r. - Piknik Rowerowy w Nasutowie,
  - 8 lipca 2023 r. - Rodzinny Piknik Europejski w Urzędowie,
  - 27 sierpnia 2023 r. - Dożynki Wojewódzkie 2023 w Radawcu,
  - 8 września 2023 r. - Targi Ekonomii Społecznej, które odbyły się w Lublinie,
  - 17 września 2023 r. - Rodzinny Piknik Europejski w Kraśniku,
  - 8 października 2023 r. - Rodzinny Piknik Europejski w Radzynie Podlaskiej,
  - 25 października 2023 r. - XXIII Zjazd Szkolnych Klubów Aktywnego Europejczyka, który odbył się w Arenie Lublin,
  - 8 listopada 2023 r. - Targi Pracy, które odbyły się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim,
  - 5 grudnia 2023 r. - Targi Pracy i Edukacji Zawodowej, które odbyły się w Targach Lublin S.A.

Prowadzone w 2023 r. wymienione działania informacyjno-promocyjne Punktu Kontaktowego Funduszy Europejskich WUP w Lublinie miały na celu upowszechnienie informacji skierowanych do konkretnych, zdefiniowanych grup docelowych, tj. beneficjentów a także do potencjalnych uczestników projektów, przekazując informację o realizowanych i planowanych naborach w ramach Programu.

d) organizacja szkoleń dla potencjalnych wnioskodawców, podczas których przekazano wiedzę w zakresie prawidłowej aplikacji wniosków do naborów, wymagań proceduralnych, a także omówiono zagadnienia merytoryczne - stacjonarnie w WUP w Lublinie oraz w formule online:

- 12 maja 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy (typ projektu 3),
- 26 maja 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 9.4 Zrównoważony rynek pracy (typ projektu 1-5),
- 29 maja 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy (typ projektu 2a),
- 2 czerwca 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich (typ projektu 2),
- 12 czerwca 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa (typ projektu 1,3,4),
- 8 sierpnia 2023 r. - szkolenie online (e-learning, webinaria itp.) w ramach Działania 9.7 Outplacement,
- 17 sierpnia 2023 r. - szkolenie online (e-learning, webinaria itp.) w ramach Działania 9.7 Outplacement,
- 18 października 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 9.2 Aktywizacja zawodowa (typ projektu 3),
- 6 listopada 2023 r. - szkolenie online (e-learning, webinaria itp.). Webinarium w ramach Działania 9.2 Aktywizacja zawodowa (typ projektu 3),
- 15 grudnia 2023 r. - szkolenie stacjonarne w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy (typ projektu nr 2b).

Celem ww. szkoleń było przybliżenie tematyki związanej z planowanymi naborami wniosków o dofinansowanie projektu, nauka obsługi Systemu Obsługi Wniosków Aplikacyjnych (SOWA EFS), a także webinarium dla beneficjentów.

e) ogłaszanie naborów, w których mogli aplikować m.in. wnioskodawcy należący do organizacji pozarządowych (NGO):

- Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa (typy projektu 1, 3, 4) – nabór ogłoszony 29 maja 2023 r.,
- Działanie 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich (typ projektu 2) - nabór ogłoszony 22 maja 2023 r.,
- Działanie 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich (typ projektu 4) – nabór ogłoszony 19 czerwca 2023 r.,
- Działanie 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych (typy projektu 1, 2, 3, 4, 5, 6) – nabór ogłoszony 7 grudnia 2023 r.,
- Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa (typ projektu 3) ALMA – nabór ogłoszony 25 września 2023 r.,
- Działanie 9.4 Zrównoważony rynek pracy (typy projektu 1, 2, 3, 4, 5) – nabór ogłoszony 11 maja 2023 r.,
- Działanie 9.7 Outplacement (typ projektu 1) – nabór ogłoszony 17 lipca 2023 r.

W ramach Działania 9.4 Zrównoważony rynek pracy Priorytetu IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy programu FEL 2021-2027, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie podpisał 7 umów z podmiotami NGO na kwotę 6 525 467,72 PLN (dofinansowanie UE).

Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie pełniącego funkcję Instytucji Pośredniczącej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z organizacjami pozarządowymi polegała na informowaniu o potencjalnych źródłach finansowania i zasadach udzielania dofinansowania na realizację projektów wspierających rozwój zasobów ludzkich, zatrudnienie oraz integrację społeczną.

5. inicjowanie i realizowanie projektów, których celem jest skuteczna aktywizacja zawodowa niewykorzystanych zasobów ludzkich oraz zwiększenie mobilności zawodowej.

Wypełniając powyższe zapisy Programu, **Wydział Polityki Rynku Pracy** Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie realizował od 1.02.2022 r. do 31.12.2023 r. projekt pilotażowy pn. „System weryfikacji predyspozycji zawodowych jako instrument pomocy osobom nieaktywnym zawodowo”, w ramach projektu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Stabilna praca – silna rodzina” finansowanego ze środków rezerwy Funduszu Pracy. Zaplanowane w Projekcie działania stanowiły odpowiedź WUP w Lublinie na kwestię niedopasowania kwalifikacji osób bezrobotnych do wymogów rynku pracy. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne i poszukujące pracy, zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego, w szczególności kobiety powracające na rynek pracy po urodzeniu dziecka, urlopie macierzyńskim lub wychowawczym, po okresie bierności zawodowej związanym z wychowaniem dzieci. W ramach przedsięwzięcia projektowego

nawiązano współpracę z pracodawcami, w tym z trzeciego sektora. Dzięki tej współpracy stworzono nowe perspektywy dla 300 osób szukających pracy, dając im szansę na odkrycie i przetestowanie swoich możliwości zawodowych.

2.3. Departament Zarządzania Programami Regionalnymi

Działania informacyjno-promocyjne

Instytucja Zarządzająca przy realizacji Funduszy Europejskich dla Lubelskiego dąży do zaangażowania w wybrane działania informacyjno-promocyjne m.in. następujących partnerów:

- władze lokalne, regionalne, miejskie i inne władze publiczne,
- partnerów społecznych i gospodarczych,
- podmioty, które reprezentują społeczeństwo obywatelskie (tym organizacje pozarządowe, partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, równouprawnienia płci i niedyskryminacji, liderzy opinii, czyli pojedyncze osoby lub organizacje prowadzące działalność społeczną, którzy mogą wpływać na odbiór Funduszy Europejskich),
- instytucje edukacyjne i badawcze,
- przedstawicieli Komisji Europejskiej, przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, Punkty Informacji Europejskiej i biura Parlamentu Europejskiego.

Komunikacja we współpracy z partnerami, w tym szczególnie partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi, wpływa na skuteczność realizacji działań informacyjnych oraz edukacyjnych.

W 2023 r. w ramach działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do organizacji pozarządowych i partnerów społeczno-gospodarczych, współpraca przebiegała dwutorowo, tj. zarówno na etapie planowania wdrażanych działań, jak i ich realizacji. IZ oraz instytucje pośredniczące wspierały organizacje pozarządowe będące potencjalnymi wnioskodawcami i beneficjentami Funduszy Europejskich m.in poprzez.:

- umieszczanie na stronie internetowej podstawowych informacji na temat ogłaszanych przez instytucje naborów, a także procedur związanych z przygotowaniem, wyborem, oceną, realizacją i kontrolą projektów w ramach programu oraz na temat obowiązków Beneficjentów w zakresie działań informacyjno-promocyjnych;
- informowanie o ważnych etapach realizacji projektów i planowanych w związku z tym wydarzeniach. IZ zapraszała do udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w uroczystych otwarciach projektów zrealizowanych z Funduszy Europejskich, konferencjach, spotkaniach i szkoleniach;

- udział w licznych spotkaniach i webinarach o charakterze informacyjno-promocyjnym organizowanych na terenie województwa lubelskiego, których celem było dotarcie do jak największej liczby potencjalnych Beneficjentów z ofertą FEL;
- angażowanie beneficjentów w promocję projektów w narzędziach kampanii informacyjno-promocyjnej RPO WL oraz informującej o programie FEL (w audycjach telewizyjnych, radiowych, artykułach prasowych, działaniach w Internecie – podcastach i artykułach natywnych oraz mediach społecznościowych);
- pokazywanie prawdziwych historii beneficjentów, którzy odnieśli sukces i efektywnie wykorzystali przyznane dofinansowanie (jako wzór do naśladowania), zachęcenie innych do aplikowania o środki i do zmiany życia nie tylko swojego, ale i innych (video: filmy storytellingowe);
- angażowanie beneficjentów do udziału w Rodzinnych Piknikach Europejskich (Kraśnik w dniu 17 września 2023 r., Urzędów w dniu 8 lipca 2023 r., Radzyń Podlaski w dniu 8 października 2023 r.) poprzez organizację występów podopiecznych lokalnych domów kultury, stoisk beneficjentów, przygotowywanie pokazów/warsztatów;
- zapraszanie do udziału w prestiżowych konkursach – prezentacja dobrych praktyk beneficjentów, stworzenie platformy wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy beneficjentami, przyznanie tytułu Lidera Innowacji dla najbardziej innowacyjnego projektu dofinansowanego z Funduszy Europejskich – swoistego Ambasadora marki Fundusze Europejskie w regionie;
- organizację X Jubileuszowej edycji Dni Otwartych Funduszy Europejskich (DOFE). IZ zorganizowała 14 maja 2023 r. wydarzenie plenerowe oraz promocję DOFE, które odbyło się w Janowie Lubelskim.

Natomiast komunikacja z liderami opinii polegała w głównej mierze na uczestnictwie liderów opinii w spotkaniach i konferencjach (w tym również w roli prelegentów) organizowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie programu (m.in. w konferencji organizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie i Gali Przedsiębiorczości podsumowującej VII edycję Konkursu Lider Innowacji organizowanej przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie) oraz wydarzeniach organizowanych przez podmioty i partnerów społeczno-gospodarczych, a także beneficjentów programu.

Działania prowadzone przez Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie lubelskim

Sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE) koordynowana jest przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Sieć PIFE w województwie lubelskim obejmuje Główny Punkt Informacyjny w Lublinie oraz dwa Lokalne Punkty Informacyjne w Chełmie

i Zamościu. Sieć pomaga osobom, które chcą skorzystać lub korzystają z Funduszy Europejskich poprzez:

- konsultacje (mailowe, telefoniczne lub osobiste),
- organizację szkoleń, spotkań informacyjnych i webinarów oraz
- wystąpienia w charakterze prelegenta.

W 2023 r. pracownicy PIFE we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizowali następujące zadania:

- uczestniczyli ze stoiskiem informacyjnym na imprezach plenerowych, targach i konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe (6 stoisk),
- organizowali spotkania informacyjne i webinaria, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych (w 2023 roku zorganizowanych zostało 19 webinarów / spotkań informacyjnych),
- występowali w charakterze prelegenta na konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe (pracownicy PIFE występowali w charakterze prelegenta na 7 konferencjach).

Szczegółowe informacje na temat działań PIFE zostały zamieszczone w załączonej do sprawozdania **tabeli nr 14**.

2.4. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

ROPS jako jednostka podległa Województwu Lubelskiemu współpracował z organizacjami pozarządowymi również w formie niefinansowej:

1) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej współpracował z Wojewódzką Radą ds. Polityki Senioralnej powołaną Uchwałą nr CCLVIII/5360/2014 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 15 lipca 2014 r.

Rada jest organem opiniującym – doradczym Zarządu Województwa Lubelskiego w obszarze problematyki osób starszych oraz solidarności międzypokoleniowej. Głównym zadaniem Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej jest współtworzenie kierunków polityki senioralnej w województwie lubelskim, opiniowanie projektów programów kierowanych do osób starszych, wspieranie rozwoju i działań organizacji pozarządowych, klubów i uniwersytetów dla osób 60+, których głównym celem jest wyzwalanie aktywności społecznej seniorów.

Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej zrzesza przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność skierowaną do seniorów. Przedstawiciele Rady zasiadają w komisji konkursowej wyłaniającej laureatów konkursów „Gmina przyjazna Seniorom” oraz „Aktywny Senior”. Rada aktywnie włączała się w proces

wprowadzania na terenie województwa lubelskiego Ogólnopolskiej Karty Seniora i stale rekomenduje ją w swoim środowisku.

2) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej współpracował ze Stowarzyszeniem MANKO z siedzibą przy ul. Siarczki 16 w Krakowie, które jest organizatorem Programu Ogólnopolska Karta Seniora.

Ze Stowarzyszeniem MANKO dnia 14.04.2017 r. zostało podpisane porozumienie o partnerstwie w ramach przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwały z dnia 21 marca 2017 roku w sprawie przystąpienia do programu „Ogólnopolska Karta Seniora”.

Celem wprowadzenia Ogólnopolskiej Karty Seniora jest:

- umożliwienie seniorom zamieszkałym na terenie województwa lubelskiego korzystania z promocji przygotowanych przez partnerów Stowarzyszenia MANKO na terenie całego kraju,
- promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego,
- uzyskanie dobrostanu fizycznego i psychicznego dzięki korzystaniu z tańszych zabiegów pielęgnacyjnych oraz upiększających oferowanych przez Partnerów programu,
- wzmacnianie kondycji finansowej gospodarstwa seniora.

Ogólnopolska Karta Seniora dla mieszkańców województwa lubelskiego wydawana jest w siedzibie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie przy ul. Diamentowej 2.

W roku 2023 karty seniora wydano 1 268 mieszkańcom województwa lubelskiego.

3) Przedstawiciel organizacji pozarządowej uczestniczył w pracach komisji konkursowej powołanej przez Zarząd Województwa Lubelskiego w celu zaopiniowania ofert złożonych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu pomocy społecznej w 2023 roku.

4) Przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów wzięli czynny udział w wydarzeniu pt. „Wojewódzki Dzień Rodzin”, zorganizowanym przez ROPS dnia 29 sierpnia 2023 r w Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych aktywnie uczestniczyli w konkursach „Gmina Przyjazna Seniorom” i „Aktywny Senior” zgłaszając kandydatów do udziału w konkursach, których celem jest promowanie wielozakresowych działań na rzecz osób starszych przez gminy województwa lubelskiego oraz promowanie seniorów aktywnie uczestniczących w życiu społeczności lokalnej.

5) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie jest jednym z partnerów Lubelskiego Porozumienia na Rzecz Zdrowia Psychicznego. Lubelskie Porozumienie na Rzecz Zdrowia Psychicznego służy bieżącej wymianie doświadczeń, dobrych praktyk w zakresie organizacji

działań na rzecz osób doświadczających kryzysu psychicznego oraz możliwości współpracy międzysektorowej. Pracownicy ROPS uczestniczą w spotkaniach.

6) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie prezentował na swojej stronie internetowej inicjatywę i informacje otrzymane od organizacji pozarządowych, promując tym samym ich działalność.

7) Przeprowadzono kontrole oraz rozliczono merytoryczno-finansowo zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe oraz współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji umów.

8) Wydano 3 rekomendacje dla dwóch organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej.

9) udział (pomoc techniczna) w wydarzeniu pt. „Lubelskie FORUM NGO 2023”, które odbyło się w dniach 12-13 października 2023 roku w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie i zostało zorganizowane przez ROPS w Lublinie.

2.5. Kancelaria Marszałka

Kancelaria Marszałka w 2023 roku prowadziła niefinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in. poprzez: **objęcie przez Marszałka Województwa Lubelskiego Honorowym Patronatem 171 przedsięwzięć realizowanych przez 129 organizacji pozarządowych**, które przedstawia **tabela nr 15** załączona do sprawozdania. Wydarzenia miały charakter edukacyjny, kulturowy, promocyjny i sportowy. Organizacje pozarządowe wnioskowały również o **przyznanie Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Lubelskiego”** oraz **Medalu Pamiątkowego Województwa Lubelskiego**. Wszystkie dane dotyczące pozytywnie rozpatrzonych wniosków zostały przedstawione w **tabeli nr 16**.

3. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań

Samorząd Województwa Lubelskiego prowadził konsultacje społeczne z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w sferach pożytku publicznego w zakresie konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Konsultacje jako tworzenie polityki publicznej, były przeprowadzone w formie zgłaszania uwag i opinii drogą elektroniczną. Zaproszenia i sprawozdania z konsultacji wojewódzkich były na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej www.lubelskie.pl/

W ramach projektu pozakonkursowy „Ekonomia Społeczna – Drogowskaz Rozwoju Społecznego II” konsultowano projekt „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim na lata 2021-2027 (RPRES) – aktualizacja” w okresie od 05 września 2023 r. do 10 października 2023 r. Konsultacje projektu RPRES zostały zamieszczone na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, na stronie internetowej www.ekonomiaspoleczna.lubelskie.pl, na facebook [Lubelska Ekonomia Społeczna](#). Ponadto informacja o konsultacjach społecznych została przesłana drogą e- mailową do: przedstawicieli Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej funkcjonujących na terenie województwa lubelskiego, podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych z terenu województwa lubelskiego. Projekt Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim na lata 2021-2027 (RPRES) wraz z uchwałą został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego 24 października 2023 r.

3.1. Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach projektu pozakonkursowy „Ekonomia Społeczna – Drogowskaz Rozwoju Społecznego II” konsultowano projekt „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim na lata 2021-2027 (RPRES) – aktualizacja” w okresie od 05 września 2023 r. do 10 października 2023 r. Konsultacje projektu RPRES zostały zamieszczone na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, na stronie internetowej www.ekonomiaspoleczna.lubelskie.pl, na facebook [Lubelska Ekonomia Społeczna](#). Ponadto informacja o konsultacjach społecznych została przesłana drogą e- mailową do: przedstawicieli Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej funkcjonujących na terenie województwa lubelskiego, podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych z terenu województwa lubelskiego. Projekt Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim na lata 2021-2027 (RPRES) wraz z uchwałą został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego 24 października 2023 r.

3.2. Departament Zdrowia i Polityki Społecznej

Departament w ramach niefinansowej formy współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2023 roku skierował do konsultacji 6 projektów aktów prawa miejscowego do konsultacji z organizacjami pozarządowymi oraz do zaopiniowania przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego, takich jak

- 1) uchwała nr CDXXII/7439/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 10 stycznia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa

Lubelskiego zmieniającej uchwałę w sprawie nadania Statutu Kolejowemu Szpitalowi Uzdrawiskowemu w Nałęczowie Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej ;

- 2) uchwała nr CDXXXI/7611/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 21 lutego 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego zmieniającej uchwałę w sprawie nadania Statutu Szpitalowi Neuropsychiatrycznemu im. Prof. Mieczysława Kaczyńskiego Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Lublinie;
- 3) uchwała nr CDLXX/8302/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie zmiany Statutu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lublinie;
- 4) uchwała nr DIV/8838/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 19 września 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiej Radzie ds. Polityki Senioralnej;
- 5) uchwała DXXXIX/9322/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Radecznicy;
- 6) uchwała DXXXIV/9428/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 4 stycznia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie zmiany Statutu Samodzielnego Publicznego Sanatorium Gruźlicy i Chorób Płuc w Poniatowej.

3.3. Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego

Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa Narodowego w 2023 roku skierował do konsultacji społecznych oraz do Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego 5 projektów aktów prawa miejscowego. Podstawę stanowiły:

- 1) uchwała nr CDXLIII/7846/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie nadania Statutu Teatrowi im. Juliusza Osterwy w Lublinie;
- 2) uchwała nr CDLXX/8312/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie zmiany nazwy samorządowej instytucji artystycznej: „Teatr Muzyczny w Lublinie” na „Opera Lubelska” oraz nadania jej statutu;

- 3) uchwała nr CDLXIX/8289/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie regulaminu programu stypendialnego w ramach projektu „Lubelskie wspiera uzdolnionych 2023-2024”;
- 4) uchwała nr CDLXIX/8290/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie regulaminu programu stypendialnego w ramach projektu „Lubelska kuźnia talentów 2023-2024”;
- 5) uchwała nr DIV/8843/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 19 września 2023 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Wszystkie 5 projektów uchwał zostały zaopiniowane pozytywnie przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej uczestniczył w pracach komisji konkursowych opiniujących oferty w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Lubelskiego z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w 2023 roku powołanych uchwałą przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

3.4. Departament Promocji, Sportu i Turystyki

Departament Promocji, Sportu i Turystyki w okresie od 5 września 2023 r. do 18 września 2023 r. skierował do konsultacji z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz do Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego projekt Programu Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok, na podstawie uchwały CDXCVII/8762/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 29 sierpnia 2022 roku, powyższy dokument został podjęty uchwałą nr do uchwały nr LII/739/2023 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 31 października 2023 r.

3.4. Departament Strategii i Rozwoju

Założenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytki

publicznego na 2023 rok(rozdział VI, art. 8 ust 6 pkt 1) przez Departament Strategii i Rozwoju realizowane były w formie niefinansowej.

Realizując zapisy dotyczące tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego współpracował z:

- **Stowarzyszeniem Euroregion Rostocze** (na podstawie Zarządzenia Marszałka Województwa Lubelskiego nr 148/2021 z dnia 24 września 2021 r.), w ramach opracowania wspólnego dokumentu *Programu Rozwoju Rostocza* oraz w ramach przygotowania i implementacji Programu Interreg Next Polska-Ukraina 2021-2027,
- **Stowarzyszeniem Euroregion Bug** w ramach realizacji Programu Interreg Next Polska-Ukraina 2021-2027.

3.5. Departament Zarządzania Programami Regionalnymi

Konsultacje społeczne

Współpraca Departamentu Zarządzania Programem Regionalnymi (DZ PR) z organizacjami pozarządowymi polegała również na konsultacjach społecznych dokumentów przygotowywanych w związku z realizacją FEL. W 2023 r. DZ PR wielokrotnie inicjował proces konsultacji społecznych, w których mogli wziąć udział również przedstawiciele organizacji pozarządowych. Konsultacje społeczne dotyczyły:

- Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 29 grudnia 2022 r. – 8 stycznia 2023 r.
- Metodyki i kryteriów stosowanych przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 10 - 20 stycznia 2023 r.
- Metodyki i kryteriów stosowanych przy wyborze operacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 10 – 20 stycznia 2023 r.
- Procedury oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 10 – 20 stycznia 2023 r.

- Procedury opiniowania strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 25 stycznia – 4 lutego 2023 r.
- Procedury opiniowania strategii Innego Instrumentu Terytorialnego dla Partnerstw JST z OSI krajowych w województwie lubelskim w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. Konsultacje odbyły się w dniach 28 marca – 7 kwietnia 2023 r.

Ponadto konsultacje społeczne zostały ustanowione stałym elementem procesu opracowania i zatwierdzania kryteriów wyboru projektów dla działań współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Konsultacje dla poszczególnych działań odbyły się w 2023 r. w 12 terminach:

- w dniach 17 – 27 stycznia 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działów: 2.6 Inwestycje rozwojowe w MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych, 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne, 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy, 4.7 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii, 4.9 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych, 4.10 Wykorzystanie OZE w gospodarce, 5.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych, 9.1 Aktywizacja zawodowa - projekty PUP, OHP, 10.3 Kształcenie ogólne, 10.6 Kształcenie osób dorosłych;
- w dniach 31 stycznia – 10 lutego 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działów: 2.1 Cyfrowe Lubelskie, 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP, 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy, 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich, 8.6 Usługi zdrowotne, 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, 9.4 Zrównoważony rynek pracy, 10.3 Kształcenie ogólne, Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe;
- w dniach 14 – 24 lutego 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działów: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 3.4 Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa, 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych, 4.5 Wspieranie energooszczędności,

- 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa, 7.1 Infrastruktura przedszkolna, 7.2 Infrastruktura edukacji ogólnej, 7.6 Infrastruktura usług i integracji społecznej, 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego, 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa, 8.2 Ekonomia społeczna, 8.5 Usługi społeczne, 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy, 9.5 Ochrona środowiska pracy, 9.8 Aktywizacja zawodowa - projekty OHP;
- w dniach 28 marca – 7 kwietnia 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich, 10.4 Kształcenie zawodowe;
  - w dniach 25 kwietnia – 5 maja 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 6.2 Kolejowy transport zbiorowy, 8.5 Usługi zdrowotne, 9.6 Adaptacyjność pracodawców i pracowników do zmian, 9.7 Outplacement, 10.6 Uczenie się osób dorosłych;
  - w dniach 23 maja – 2 czerwca 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji, 5.1 Niskoemisyjny transport miejski, 7.10 Turystyczne Lubelskie, 8.5 Usługi społeczne, 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej;
  - w dniach 27 czerwca – 7 lipca 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, 6.3 Publiczny autobusowy transport zbiorowy, 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego, 7.10 Turystyczne Lubelskie, 9.2 Aktywizacja zawodowa, 10.1 Skuteczna edukacja, 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie;
  - w dniach 18 - 28 lipca 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych, 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy;
  - w dniach 21 – 31 lipca 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 2.4 Cyfrowe Lubelskie w ochronie zdrowia, 3.5 Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 7.8 Infrastruktura ochrony zdrowia;

- w dniach 12 – 22 września 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 2.2 Cyfrowe Lubelskie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 2.5 Usługi dla MŚP, 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 6.1 Poprawa regionalnej dostępności transportowej, 7.5 Infrastruktura edukacyjna w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 7.7 Infrastruktura usług i integracji społecznej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 8.5 Usługi społeczne, 10.2 Edukacja przedszkolna, Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- w dniach 7 – 17 listopada 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego, 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich, 10.3 Kształcenie ogólne, 10.4 Kształcenie zawodowe;
- w dniach 28 listopada – 8 grudnia 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działania 7.10 Turystyczne Lubelskie;
- w dniach 5 – 15 grudnia 2023 r. – konsultacje dotyczyły propozycji kryteriów wyboru projektów dla naborów w ramach Działań: 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy, 8.5 Usługi społeczne, 9.1 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP, 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie.

3.5. Departament Infrastruktury i Majątku Województwa

W 2023 roku departament współpracował z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego w formie niefinansowej, w zakresie opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów strategicznych dla województwa lubelskiego:

1. Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na prawo jazdy w województwie lubelskim.

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego przeprowadzone zostały w terminie od dnia 2 lutego 2023 r.

do dnia 16 lutego 2023 r., zaś dnia 21 lutego 2023 r. projekt ww. uchwały uzyskał pozytywną opinię Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego.

2. Projekt uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie określenia warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców zatrudnionych w wojewódzkich ośrodkach ruchu drogowego Województwa Lubelskiego.

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego trwały w terminie od dnia 30 marca 2023 r. do dnia 13 kwietnia 2023 r., a dnia 20 kwietnia 2023 r. projekt ww. uchwały uzyskał pozytywną opinię Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego.

4. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli samorządu województwa

4.1. Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 – Departament Zarządzania Programami Regionalnymi

Jedną z najważniejszych form współpracy przedstawicieli organizacji pozarządowych z przedstawicielami strony rządowej oraz samorządowej w zakresie wdrażania Funduszy Europejskich w województwie lubelskim jest funkcjonowanie komitetów monitorujących programy regionalne: RPO WL oraz FEL. Komitet Monitorujący działa jako niezależne ciało opiniotawczo-doradcze dla Instytucji Zarządzającej programem i jest przez nią powoływany. W jego skład wchodzi przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz organizacji spoza administracji (w tym świata nauki, partnerów społecznych i gospodarczych oraz organizacji pozarządowych). W pracach Komitetu Monitorującego biorą udział również przedstawiciele Komisji Europejskiej, pełniąc rolę monitorującą i doradczą. Ponadto, w jego pracach mogą uczestniczyć, w charakterze obserwatorów, reprezentanci innych instytucji.

Funkcjonowanie Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (KM RPO) oraz grup roboczych powołanych w ramach KM RPO

Na podstawie zapisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego

przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 z dnia 21 stycznia 2015 r., Zarząd Województwa Lubelskiego (ZWL), uchwałą nr VII/101/2014 z dnia 22 grudnia 2014 r., określił udział przedstawicieli strony samorządowej, rządowej oraz przedstawicieli partnerów spoza administracji w składzie KM RPO. Na podstawie zapisów ww. dokumentów Instytucja Zarządzająca (IZ) zwróciła się w styczniu 2015 r. do Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego (RDPP WL) o wydelegowanie czterech przedstawicieli organizacji pozarządowych mających pełnić funkcję członków KM RPO oraz ich stałych zastępców.

Na podstawie przeprowadzonej przez DZ PR procedury wyboru, uwzględniając zgłoszonych przez RDPP WL kandydatów, ZWL uchwałą nr XXXII/565/2015 z dnia 5 maja 2015 r. (w brzmieniu nadanym uchwałą nr DXI/8978/2023 z dnia 12 października 2023 r.), powołał KM RPO, którego skład tworzy Przewodniczący – Marszałek Województwa oraz 37 członków:

- 1) 14 przedstawicieli strony samorządowej;
- 2) 9 przedstawicieli strony rządowej;
- 3) 14 przedstawicieli partnerów spoza administracji, w tym:
  - przedstawicieli środowiska naukowo-akademickiego;
  - 1 przedstawiciel izby gospodarczej;
  - 7 przedstawicieli organizacji związkowych i pracodawców;
  - przedstawicieli organizacji pozarządowych, tj.:
    - Krzysztof Kołtyś (członek) / Pan Artur Pizoń (stały zastępca) – przedstawiciele organizacji pozarządowej działającej na rzecz ochrony środowiska,
    - Andrzej Kidyba (członek) / Pani Elżbieta Anasiewicz-Sompór (stały zastępca) – przedstawiciele organizacji właściwej ze względu na rodzaj działalności objętej RPO WL,
    - Marzena Pieńkosz-Sapieha (członek) / Pan Gustaw Jędrejek (stały zastępca) – przedstawiciele organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego, równości szans płci, równości szans i niedyskryminacji,
    - Piotr Nakonieczny (członek) / Katarzyna Barcikowska (stały zastępca) – przedstawiciele federacji organizacji pozarządowych.

W charakterze obserwatorów, bez prawa do głosowania, w pracach KM RPO mogą brać udział przedstawiciele 8 instytucji:

- Instytucji Audytowej,
- Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie procesu desygnacji,
- Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Polska Wschodnia,
- Związku Banków Polskich,
- Banku Gospodarstwa Krajowego,
- Wojewody Lubelskiego,
- Ministra Cyfryzacji,
- Ministra Aktywów Państwowych oraz
- inne osoby, na zaproszenie Przewodniczącego KM RPO.

W pracach KM RPO, bez prawa do głosowania mogą brać udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, pełniący funkcję doradcą.

Podstawową funkcją KM RPO jest zapewnienie jakości realizacji RPO WL oraz upewnianie się co do skuteczności jego realizacji. Do zadań KM RPO należy w szczególności:

- analizowanie i zatwierdzanie metodyki i kryteriów wyboru projektów oraz ewentualnych zmian tych kryteriów,
- analizowanie i zatwierdzanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji RPO WL,
- analizowanie i zatwierdzanie planu ewaluacji, ewentualnych zmian tego planu oraz rozpatrywanie postępu jego realizacji, w tym rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji,
- analizowanie i zatwierdzanie strategii komunikacji i ewentualnych jej zmian, rozpatrywanie informacji o postępach w jej realizacji i analizie jej wyników, a także analizowanie i ewentualne opiniowanie informacji o planowanych działaniach informacyjnych i promocyjnych;
- analizowanie i zatwierdzanie wszelkich propozycji IZ dotyczących zmian RPO WL.

Dodatkowo KM RPO dokonuje systematycznego przeglądu wdrażania RPO WL i postępów poczynionych na drodze osiągania jego celów, w szczególności w odniesieniu do celów pośrednich i końcowych wskazanych w ramach wykonania oraz rozpatruje ewaluacje dotyczące RPO WL, w tym wyniki ewaluacji oraz ich wykorzystanie.

W 2023 r. odbyły się dwa posiedzenia KM RPO w formie stacjonarnej, tj.: XXXV posiedzenie w dniu 25 maja 2023 r. oraz XXXVI posiedzenie w dniu 7 grudnia 2023 r., na których zostały podjęte 4 uchwały. Z przedmiotowych posiedzeń zostały sporządzone protokoły, które zostały zamieszczone na stronie www.rpo.lubelskie.pl w zakładce dedykowanej KM RPO. Ponadto przeprowadzono 1 tryb obiegowy, w wyniku którego podjęto

1 uchwałę. Przedmiotowe uchwały dotyczyły m.in.: zatwierdzenia sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2022 r. oraz zatwierdzenia propozycji zmian RPO WL.

W ramach KM RPO funkcjonują 3 grupy robocze, tj.:

- Grupa robocza ds. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Grupa robocza ds. EFRR),
- Grupa robocza ds. Europejskiego Funduszu Społecznego (Grupa robocza ds. EFS),
- Grupa robocza ds. instrumentów finansowych (Grupa robocza ds. IF).

W pracach Grupy roboczej ds. EFRR bierze udział przedstawicielka organizacji pozarządowej – Elżbieta Anasiewicz-Sompor. W pracach Grupy roboczej ds. EFS bierze udział trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych: Marzena Pieńkosz-Sapieha, Piotr Nakonieczny oraz Elżbieta Anasiewicz-Sompor. W pracach Grupy roboczej ds. IF bierze udział czterech przedstawicieli organizacji pozarządowych: Marzena Pieńkosz-Sapieha, Piotr Nakonieczny, Andrzej Kidyba oraz Elżbieta Anasiewicz-Sompor, która jednocześnie pełni funkcję przewodniczącej tej grupy.

W 2023 r. zorganizowano 2 posiedzenia grup roboczych, tj. Grupy roboczej ds. EFRR oraz Grupy roboczej ds. EFS. Obydwa posiedzenia odbyły się w dniu 22 maja 2023 r. Grupa robocza ds. IF w 2023 r. nie zebrała się na żadnym posiedzeniu.

Funkcjonowanie Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (KM FEL) oraz grup roboczych powołanych w ramach KM FEL

Na podstawie zapisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej oraz ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 dnia 22 listopada 2022 r. (ustawa wdrożeniowa), ZWL podjął uchwałę nr CDXII/7111/2022 w sprawie ustalenia udziału podmiotów sektora publicznego i niepublicznego w składzie Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, zasad określania składu Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz wymogów dla przedstawicieli w Komitecie Monitorującym Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Struktura KM FEL została oparta na zrównoważonym i reprezentatywnym udziale odpowiednich podmiotów sektora publicznego i niepublicznego,

w tym partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie.

W skład KM FEL wchodzi przedstawiciele: Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących ustanowionych w systemie realizacji programu – Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, administracji rządowej, władz regionalnych, lokalnych i miejskich, innych instytucji publicznych, partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie.

W związku z powyższym, IZ dnia 28 listopada 2022 r. zwróciła się do RDPP WL z wnioskiem o wyłonienie, w postępowaniu przeprowadzonym przez RDPP WL, organizacji pozarządowych do składu KM FEL określając we wniosku liczbę oraz rodzaje organizacji pozarządowych, które powinny zostać wyłonione do składu KM FEL, tj.:

- 1) jednej organizacji pozarządowej działającej w obszarze edukacji,
- 2) jednej organizacji pozarządowej działającej w obszarze kultury i turystyki,
- 3) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz ochrony środowiska,
- 4) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- 5) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego,
- 6) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn,
- 7) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz niedyskryminacji (zajmującej się obszarami dyskryminacji, takimi jak płeć, rasa, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność, religia, światopogląd, orientacja seksualna, tożsamość płciowa i wiek),
- 8) jednej organizacji pozarządowej działającej na rzecz praw podstawowych,
- 9) jednej federacji organizacji pozarządowych,
- 10) jednej organizacji pozarządowej promującej integrację społeczno-gospodarczą obywateli państw trzecich lub społeczności zmarginalizowanych.

Dnia 11 stycznia 2023 r. RDPP WL przekazała IZ uchwałę Komisji Wyborczej z dnia 10 stycznia 2023 r. zawierającą wyniki przeprowadzonego procesu wyborczego. Na podstawie przeprowadzonej przez RDPP procedury wyboru ZWL uchwałą nr CDXXV/7492/2023 z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie powołania oraz określenia zadań Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w brzmieniu nadanym uchwałą nr DXXXIII/9421/2023 z dnia 21 grudnia 2023 r.), powołał KM FEL. Powołanie KM FEL stanowiło jeden z kluczowych warunków rozpoczęcia realizacji FEL.

Województwo lubelskie było jednym z pierwszych regionów w Polsce, który powołał komitet monitorujący program regionalny na perspektywę finansową na lata 2021-2027.

W skład KM FEL wchodzi 57 podmiotów, w tym 50 podmiotów z prawem do głosowania i 7 obserwatorów bez prawa do głosowania.

W skład KM FEL wchodzi przedstawiciele:

1) strony publicznej (25 podmiotów):

➤ strona rządowa – 6 przedstawicieli:

- 2 przedstawicieli Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej,
- 1 przedstawiciel Ministra Finansów,
- 1 przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska,
- 1 przedstawiciel Ministra Rodziny i Polityki Społecznej,
- 1 przedstawiciel Ministra Zdrowia.

➤ strona samorządowa – 6 przedstawicieli:

- 4 przedstawicieli Instytucji Zarządzającej – Zarządu Województwa Lubelskiego (Marszałek Województwa Lubelskiego, przedstawiciel Departamentu Zarządzania Programami Regionalnymi, przedstawiciel Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, przedstawiciel Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego),
- 2 przedstawicieli Instytucji Pośredniczących (Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie).

➤ partnerzy – 13 przedstawicieli władz regionalnych, lokalnych i miejskich oraz innych instytucji publicznych:

- 6 przedstawicieli ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego (Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego),
- 1 przedstawiciel krajowej instytucji szkolnictwa wyższego,
- 1 przedstawiciel instytucji publicznej odpowiedzialnej za stosowanie zasad horyzontalnych,
- 5 przedstawicieli podmiotów zorganizowanych na szczeblu krajowym, regionalnym, subregionalnym lub lokalnym oraz Związki ZIT i podmioty wdrażające IIT.

2) strona niepubliczna (25 podmiotów)

➤ partnerzy społeczni i gospodarczy – 13 przedstawicieli:

- 9 przedstawicieli organizacji związkowych i organizacji pracodawców,

- 1 przedstawiciel izby gospodarczej,
- 3 przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu.

➤ podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie – 12 przedstawicieli:

- 10 przedstawicieli organizacji pozarządowych wyłonionych w postępowaniu prowadzonym przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego,
- 1 przedstawiciel podmiotu odpowiedzialnego za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
- 1 przedstawiciel organizacji środowiska naukowego i akademickiego.

3) obserwatorzy (7 podmiotów):

- przedstawiciel Wojewody Lubelskiego
- przedstawiciel Instytucji Audytowej – Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,
- przedstawiciel Instytucji Zarządzającej Funduszami Europejskimi dla Polski Wschodniej 2021-2027,
- przedstawiciel Związku Banków Polskich,
- przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
- Rzecznik Funduszy Europejskich,
- przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ponadto, w pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele Komisji Europejskiej pełniąc rolę monitorującą i doradczą. Pracami KM FEL kieruje Przewodniczący Komitetu, którym jest Marszałek Województwa Lubelskiego.

W skład KM FEL wchodzi 20 przedstawicieli organizacji pozarządowych (Członkowie KM FEL oraz Zastępcy Członków KM FEL), tj.:

- Ewa Rębecka (członkini) / Alina Doroszevska (zastępczyni) – przedstawicielki Bychawskiego Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych, organizacji pozarządowej działającej w obszarze edukacji;
- Joanna Reczek-Szwed (członek) / Jakub Szwed (zastępca) – przedstawiciele Fundacji Sztukmistrze, organizacji pozarządowej działającej w obszarze kultury i turystyki,
- Krzysztof Kowalik (członek) / Krzysztof Gorczyca (zastępca) – przedstawiciele Towarzystwa dla Natury i Człowieka, organizacji pozarządowej działającej na rzecz ochrony środowiska;
- Anna Prokopiak (członkini) / Jolanta Rodzik (zastępczyni) – przedstawicielki Fundacji Alpha, organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnościami;

- Martyn Madej (członek) / Monika Kwiecień (zastępczyni) – przedstawiciele Fundacji Centrum Rozwiązań Biznesowych, organizacji pozarządowej działającej na rzecz włączenia społecznego;
- Katarzyna Zabratańska (członkini) / Magdalena Tabor (zastępczyni) – przedstawicielki Fundacji Inna Fundacja, organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn;
- Kazimierz Strzelec (członek) / Justyna Nakielska (zastępczyni) – przedstawiciele Kampanii Przeciw Homofobii, organizacji pozarządowej działającej na rzecz niedyskryminacji;
- Natalia Gmurkowska (członkini) / Agnieszka Hojda (zastępczyni) – przedstawicielki Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, organizacji pozarządowej działającej na rzecz praw podstawowych;
- Wojciech Dec (członek) / Justyna Spryszak (zastępczyni) – przedstawiciele Związku Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, federacji organizacji pozarządowych;
- Piotr Skrzypczak (członek) / Anna Dąbrowska (zastępczyni) – przedstawiciele Stowarzyszenia Homo Faber, organizacji pozarządowej promującej integrację społeczno-gospodarczą obywateli państwa trzecich lub społeczności zmarginalizowanych.

Należy również zauważyć, że w skład KM FEL wchodzi następujący członek Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego:

- Ryszard Szczygieł – przewodniczący RDPP WL;
- Radosław Sałata – wiceprzewodniczący RDPP WL;
- Wojciech Dec – przedstawiciel Związku Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, federacji organizacji pozarządowych;
- Justyna Spryszak – przedstawicielka Związku Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, federacji organizacji pozarządowych;
- Ewa Rębecka – przedstawicielka Bychawskiego Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych, organizacji pozarządowej działającej w obszarze edukacji;
- Marek Wojciechowski – przedstawiciel Sejmiku Województwa Lubelskiego.

W 2023 r. odbyło się 9 posiedzeń Komitetu w formie stacjonarnej, tj.:

1. I posiedzenie w dniu 23 lutego 2023 r.,
2. II posiedzenie w dniu 15 marca 2023 r.,
3. III posiedzenie w dniu 17 kwietnia 2023 r.,
4. IV posiedzenie w dniu 15 maja 2023 r.,
5. V posiedzenie w dniach 14-15 czerwca 2023 r.,

6. VI posiedzenie w dniu 10 lipca 2023 r.,
7. VII posiedzenie w dniu 3 sierpnia 2023 r.,
8. VIII posiedzenie w dniu 11 września 2023 r.,
9. IX posiedzenie w dniu 17 listopada 2023 r.

podczas których podjęto 91 uchwał, w tym uchwały dotyczące:

- przyjęcia Regulaminu KM FEL,
- powołania, przyjęcia regulaminów oraz ustalenia składu grup roboczych,
- zaopiniowania Strategii komunikacji programu FEL,
- zatwierdzenia Planu Ewaluacji programu FEL,
- 73 kryteriów wyboru projektów, w tym metodyki i kryteriów ogólnych stosowanych przy wyborze operacji oraz kryteriów specyficznych dotyczących:
  - Działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w zakresie: bezpieczeństwa ekologicznego, dostosowania do zmian klimatu i zapobiegania powodziom i suszy, zwiększenia wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, wspierania strategii niskoemisyjnych, rozwoju przedsiębiorstw, cyfryzacji, ochrony bioróżnorodności, infrastruktury przedszkolnej i edukacyjnej, infrastruktury usług i integracji społecznej, badań i innowacji, zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej, efektywności energetycznej, wsparcia regionalnych ekosystemów innowacji, zrównoważonego rozwój dziedzictwa kulturowego, turystyki, rewitalizacji;
  - Działań współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w zakresie: kształcenia ogólnego i zawodowego, edukacji, uczenia się osób dorosłych, aktywizacji społecznej i zawodowej, rynku pracy, usług społecznych, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, ekonomii społecznej, outplacementu oraz adaptacyjności pracodawców i pracowników do zmian.

Członkom KM FEL i grup roboczych, zgodnie z rekomendacją Komisji Europejskiej, zaprezentowane zostały również założenia projektów strategicznych oraz projektów wybieranych w sposób niekonkurencyjny, do których odnosili się zatwierdzane kryteria wyboru:

- projektu pn.: Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne;
- projektu pn. Polityka Senioralna (EFS+), zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 8.5 Usługi społeczne;

- projektu pn. Lubelskie wspiera uzdolnionych, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 10.3 Kształcenie ogólne;
- projektu pn. Lubelska kuźnia talentów, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 10.4 Kształcenie zawodowe;
- projektów OHP dot. kompleksowej aktywizacji zawodowej, zaplanowanych do realizacji w ramach Działania 9.8 Aktywizacja zawodowa – projekty OHP;
- projektu pn. Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychologicznej, psychiatrycznej i leczenia uzależnień dzieci i młodzieży poprzez utworzenie Regionalnego Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży przy Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 7.8 Infrastruktura ochrony zdrowia;
- projektu pn. Funkcjonowanie i rozwój Regionalnego Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży przy Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 8.6 Usługi zdrowotne;
- projektu pn. EURES i wszystko jasne!, zaplanowanego do realizacji w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy.

Członkom KM i grup roboczych przedstawiono również:

- założenia inicjatywy na rzecz aktywnego włączenia osób młodych (inicjatywy ALMA);
- założenia projektów outplacementowych;
- informację na temat spełniania warunku podstawowego 1.1. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji w ramach Celu Polityki 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej przez Województwo Lubelskie oraz
- informację na temat budowania zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach FEL.

Warto również zauważyć, że w dniach 14-15 czerwca 2023 r, odbyło się dwudniowe posiedzenie KM FEL połączone z wizytą studyjną, podczas której Członkowie KM FEL i przedstawicielki Komisji Europejskiej mogli zapoznać się z efektami projektów realizowanych w ramach perspektywy 2014-2020. Członkowie KM FEL odwiedzili Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, lubelskie przedszkole przy ul. Berylowej 7, obejrzeni utworzoną instalację do przetwarzania odpadów tworzyw sztucznych w przedsiębiorstwie MAL-PLAST w Kraśniku, a także uczestniczyli w otwarciu ukończonych inwestycji: instalacji fotowoltaicznej w firmie Plantalux Sp. z o.o. w Konopnicy zrealizowanej w ramach Działania 15.1 Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki oraz budynku nowo utworzonego Środowiskowego

Centrum Wsparcia w Kraśniku, współfinansowanego w ramach Działania 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich.

Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących na lata 2021-2027 oraz Regulaminu Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 przyjętego uchwałą nr 1/2023 Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Komitetu Monitorującego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, w brzmieniu nadanym uchwałą nr 105/2024 z dnia 15 stycznia 2024 r. przedstawiciele organizacji pozarządowych uczestniczący w pracach KM FEL mogą korzystać m.in.:

- ze wsparcia w zakresie szkoleń, uznanych przez Przewodniczącego KM FEL za niezbędne do właściwego wykonywania przez nich funkcji członka KM FEL lub zastępcy członka KM FEL, organizowanych bez pośrednictwa sekretariatu KM FEL;
- ze wsparcia w zakresie prowadzenia działań sieciujących z reprezentowanym środowiskiem dotyczących FEL;
- ze wsparcia w zakresie szkoleń organizowanych za pośrednictwem sekretariatu KM, o realizacji których zdecydował Przewodniczący KM FEL lub o realizację których wnioskował odpowiednio KM FEL lub grupa robocza,
- możliwości wnioskowania o realizację ekspertyz i tłumaczeń zlecanych na potrzeby KM FEL i jego grup roboczych,
- ze zwrotu kosztów dojazdów i zakwaterowania w związku z udziałem w posiedzeniach KM FEL i jego grup roboczych,
- z urządzeń multimedialnych (tabletów z systemem Android) udostępnionych w oparciu o umowę użyczenia zawartą z podmiotem wchodzącym w skład Komitetu, w celu ułatwienia pracy w zakresie materiałów i projektów dokumentów będących przedmiotem prac Komitetu lub grup roboczych.

Na rzecz przedstawicieli organizacji pozarządowych w 2023 roku dokonano zwrotu kosztów zakwaterowania w wysokości 1 035,00 PLN oraz zwrotu kosztów dojazdów w wysokości 37,00 PLN w związku z udziałem w posiedzeniach KM FEL.

Przedstawicielom organizacji pozarządowych udostępniono 6 tabletów z systemem Android.

Wsparcie budowania zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (rozporządzenie w sprawie EFS Plus)

w motywie 28 preambuły podkreśla wagę współpracy między wszystkimi podmiotami na stosownych szczeblach terytorialnych a podmiotami społeczno-gospodarczymi, w szczególności partnerami społecznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w dążeniu do efektywnej i skutecznej realizacji działań wspieranych z EFS Plus. Wskazuje również na potrzebę wspierania zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, takich jak: partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji. Ponadto art. 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie EFS Plus nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia znaczącego udziału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji polityk wspieranych z komponentu EFS Plus. W tym celu ust. 2 rozporządzenia wprowadził konieczność alokowania co najmniej 0,25% zasobów z komponentu EFS Plus na budowanie zdolności partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym w formie szkoleń, działań służących tworzeniu sieci kontaktów i wzmacniania dialogu społecznego, a także na działania podejmowane wspólnie przez partnerów społecznych. Co ważne przepis ten określa wymagany minimalny udział przeznaczenia środków w wysokości 0,25% komponentu EFS Plus na poziomie państwa członkowskiego, a nie programu regionalnego.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. do katalogu partnerów społecznych zalicza się co najmniej następujące grupy partnerów:

- władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne,
- partnerów gospodarczych i społecznych,
- właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji,
- w stosownych przypadkach, organizacje badawcze i uniwersytety.

Zgodnie z zapisami podrozdziału 5.1, pkt. b, lit. i Wytocznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027 z dnia 24 października 2022 r.:

- jako partnerów społecznych uznaje się organizacje pracodawców i pracowników działające na podstawie jednej z następujących ustaw: ustawy o organizacjach pracodawców, ustawy o związkach zawodowych, ustawy o rzemiośle, w tym w szczególności:

- reprezentatywne organizacje pracodawców i reprezentatywne organizacje związkowe w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego,
- branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje pracodawców oraz branżowe, ponadbranżowe lub regionalne organizacje związkowe zrzeszone odpowiednio w reprezentatywnych organizacjach pracodawców i w reprezentatywnych organizacjach związkowych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego.

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji zasady partnerstwa na lata 2021-2027 z dnia 24 października 2022 r. (podrozdział 5.1, pkt. c) za organizacje społeczeństwa obywatelskiego uznaje się:

- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi i nie działające w celu osiągnięcia zysku, będące osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z wyłączeniem partii politycznych, w tym europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne (w tym europejskich fundacji politycznych) (inne niż wskazane w podrozdziale 5.1, pkt. b, lit. i),
- podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
- podmioty reprezentujące lokalne grupy działania,
- organizacje środowiska naukowego i akademickiego w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

FEL zakłada przeznaczenie środków na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w wysokości 6 753 188 EUR (29 278 447 PLN¹), co stanowi 1% alokacji EFS Plus na program (bez alokacji na Pomoc Techniczną), czyli więcej o 5 064 891 EUR (21 958 835 PLN) niż wymagane minimum. Przeznaczenie odpowiedniej kwoty dotyczy zasobów komponentu EFS Plus i obejmuje zarówno partnerów społecznych, jak i organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

---

¹ Kwoty zostały przeliczone na podstawie aktualnego kursu EBC obowiązującego w styczniu 2024 r. wynoszącego: 1 EUR = 4,3355 PLN.

Środki EFS Plus w ramach wspólnej puli zostały rozdzielone wewnętrznie pomiędzy dwa kody interwencji: 07 Budowanie zdolności partnerów społecznych w kwocie 1 145 057 EUR oraz dodatkowo na potrzeby konkursu 2 000 000 EUR w ramach Działania 10.4 Kształcenie zawodowe (typ projektu 5), łącznie 3 145 057 EUR oraz 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w kwocie 5 608 131 EUR.

Dodatkowo, kwota EFS Plus w wysokości 500 000 EUR (2 167 750 PLN) została zagwarantowana w ramach Pomocy Technicznej na powołanie i finansowanie Centrum ds. Obsługi Organizacji Społecznych, które odpowiedzialne będzie za wsparcie potencjału administracyjnego partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie. Wsparcie będzie obejmowało w szczególności doradztwo eksperckie w zakresie m.in. prawnym, księgowym, pozyskiwania środków na działalność, sieciowania istniejących struktur, pomocy w budowaniu relacji z innymi sektorami (biznesem, administracją, władzami publicznymi, mediami), pomocy w budowaniu bazy darczyńców, pomocy w optymalizacji kosztów, opracowaniu ewaluacji, diagnoz, ekspertyz, badań i analiz.

Biorąc pod uwagę powyższe łączna kwota przeznaczona na budowanie potencjału partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach FEL 2021-2027 uwzględniająca środki z Pomocy Technicznej, wynosi 9 253 188 EUR (40 117 197 PLN), co stanowi 1,31% alokacji EFS Plus na program (z alokacją na Pomoc Techniczną).

W 2023 r. ogłoszono trzy nabory wniosków o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym dotyczące budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego:

- 1) Nabór w ramach Działania 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich odbył się w terminie od dnia 19 lipca 2023 r. do dnia 31 lipca 2023 r. W ramach naboru wnioskodawcy mogli ubiegać się o dofinansowanie projektów polegających na budowaniu zdolności podmiotów gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych zajmujących się integracją społeczno-ekonomiczną obywateli państw trzecich, w tym m.in. poprzez zatrudnianie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji (typ 4). Alokacja przeznaczona na dofinansowanie projektów wyniosła 2 556 677,67 PLN, w tym 2 287 553,71 PLN wkładu UE. W odpowiedzi na nabór został złożony 1 wniosek o dofinansowanie o wartości dofinansowania wynoszącej 984 831,75 PLN. Projekt został negatywnie oceniony na etapie oceny formalno-merytorycznej, w związku

z powyższym ZWL podjął decyzję o zakończeniu naboru bez dokonania wyboru projektów do dofinansowania.

- 2) Nabór w ramach Działania 10.4 Kształcenie zawodowe odbył się w terminie od dnia 28 czerwca 2023 r. do dnia 31 lipca 2023 r. W ramach naboru wnioskodawcy mogli ubiegać się dofinansowanie projektów polegających na budowaniu potencjału partnerów społecznych w zakresie działań wspierających kształcenie zawodowe (typ 5). Alokacja przeznaczona na dofinansowanie projektów wyniosła 8 913 000,00 PLN, w tym kwota wsparcia UE w ramach naboru wyniosła 7 974 789,47 PLN. W ramach naboru wpłynęło 5 wniosków o dofinansowanie, wybrano do dofinansowania 2 projekty o wartości dofinansowania 6 082 861,25 PLN, w tym wkład UE 5 449 315,15 PLN.
- 3) Nabór w ramach Działania 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych odbył się w terminie od dnia 14 grudnia 2023 r. do dnia 8 lutego 2024 r. W ramach postępowania wsparciem mogą zostać objęte wyłącznie następujące typy projektów:

- kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz wykształcenia członków społeczności marginalizowanych obejmujące m.in. działania w zakresie edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych (typ 1);
- działania antydyskryminacyjne na rzecz osób i instytucji z otoczenia środowiska Romów (typ 2);
- działania w zakresie edukacji prozdrowotnej, jako działania uzupełniające i wspierające funkcjonowanie w społeczeństwie oraz na rynku pracy (typ 3);
- działania w zakresie komunikacji społecznej, jako działania uzupełniające (typ 4);
- poprawa dostępu do podstawowych usług społecznych, w szczególności usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej (typ 5);
- budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających integrację społeczno-gospodarczą społeczności marginalizowanych (typ 6).

Alokacja przeznaczona na dofinansowanie projektów wyniosła 10 757 138,55 PLN, w tym 9 624 808,18 PLN wkładu UE. W odpowiedzi na nabór zostało złożonych 17 wniosków o dofinansowanie o wartości dofinansowania wynoszącej 19 762 214,17 PLN. Rozstrzygnięcie naboru planowane jest w III kwartale 2024 r.

4.2. Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie współpracował z Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych. Rada jest organem opiniującym – doradczym Zarządu Województwa Lubelskiego w obszarze problematyki osób z niepełnosprawnością,

9) w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. Współpraca z Wojewódzką Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych odbywała się poprzez kierowanie do Rady wniosków o zaopiniowanie uchwał Sejmiku Województwa Lubelskiego, organizowanie posiedzeń Rady oraz udział w posiedzeniach członków kierownictwa ROPS w Lublinie. W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia tego organu.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej uczestniczył w posiedzeniach Komisji ds. zadań samorządu województwa realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dot. propozycji podziału środków PFRON w danym roku (lub propozycji zmiany podziału środków PFRON w danym roku), w tym propozycji udzielenia dofinansowania lub odmowy udzielenia dofinansowania do robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, oraz propozycji rozpatrzenia wniosków o utworzenia zakładów aktywności zawodowej.

Wydano 2 rekomendacje dla organizacji pozarządowych starających się o pozyskanie środków finansowych z innych źródeł.

Umieszczano na stronie internetowej Ośrodka informacje otrzymane od organizacji pozarządowych (informacje o aktualnych wydarzeniach, realizowanych projektach w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością, informacje o serwisach internetowych poświęconych osobom z niepełnosprawnością).

Przeprowadzono kontrole oraz rozliczono merytoryczno-finansowo zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe oraz współpracowano z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji umów.

Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych/współorganizowanych przez organizacje pozarządowe:

- udział w imprezie sportowej organizowanej przez Integracyjne Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start”.

Przedstawiciele 2 organizacji pozarządowych uczestniczyli w pracach Zespołu dot. opracowania „Wojewódzkiego Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, na lata 2024 – 2030”; Przeprowadzono konsultacje społeczne „Wojewódzkiego Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, na lata 2024 – 2030”.

4.3. Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej współpracował z Wojewódzką Radą ds. Polityki Senioralnej powołaną Uchwałą nr CCLVIII/5360/2014 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 15 lipca 2014 r.

Rada jest organem opiniującym – doradczym Zarządu Województwa Lubelskiego w obszarze problematyki osób starszych oraz solidarności międzypokoleniowej. Głównym zadaniem Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej jest współtworzenie kierunków polityki senioralnej w województwie lubelskim, opiniowanie projektów programów kierowanych do osób starszych, wspieranie rozwoju i działań organizacji pozarządowych, klubów i uniwersytetów dla osób 60+, których głównym celem jest wyzwalanie aktywności społecznej seniorów.

Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej zrzesza przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność skierowaną do seniorów. Przedstawiciele Rady zasiadają w komisji konkursowej wyłaniającej laureatów konkursów „Gmina przyjazna Seniorom” oraz „Aktywny Senior”. Rada aktywnie włączała się w proces wprowadzania na terenie województwa lubelskiego Ogólnopolskiej Karty Seniora i stale rekomenduje ją w swoim środowisku.

4.4. Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego

24 marca 2023 r. Zarządzeniem Nr 55/2023 Marszałka Województwa Lubelskiego został powołany Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Lubelskiego na kadencję 2023-2026. W skład Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej wchodzi przedstawiciele: marszałka województwa; wojewody; jednostek samorządu terytorialnego; podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych, wojewódzkiej rady działalności pożytku publicznego; związków spółdzielczych; instytutów badawczych; uczelni; związków zawodowych; organizacji pracodawców zgodnie z zapisami Ustawy o ekonomii społecznej z dnia 5 sierpnia 2022 roku.

Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa lubelskiego jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województw, do którego zadań należy:

- 1) przedstawianie opinii o regionalnym programie rozwoju na rzecz ekonomii społecznej oraz projektach uchwał organów samorządu województwa dotyczących funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej;
- 2) zapoznawanie się z efektami realizacji regionalnego programu rozwoju na rzecz ekonomii społecznej oraz przedstawianie opinii w tym zakresie,
- 3) udział w koordynacji działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim;
- 4) kreowanie nowych rozwiązań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej w regionie;

5) konsultowanie propozycji rozwiązań strategicznych, programowych, legislacyjnych dotyczących działań w obszarze ekonomii społecznej.

4.5. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego

Zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku przy samorządzie województwa funkcjonuje Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego. Obecna, V kadencja Rady powołana została Zarządzeniem Marszałka Województwa Lubelskiego w dniu 27 kwietnia 2023 roku na okres 3 lat. Reprezentowana jest zarówno przez przedstawicieli samorządu terytorialnego, administracji rządowej oraz najliczniejszą grupę przedstawicieli III sektora (tzw. przedstawicieli organizacji pozarządowych). Gremium zostało wybrane w drodze otwartego, regionalnego głosowania. Kandydatów zgłosiły organizacje pozarządowe z województwa lubelskiego, które reprezentują nie tylko główne ośrodki w województwie, ale również te oddalone od nich, mając na uwadze dbałość o pełne uczestnictwo mieszkańców w życiu wspólnoty, jaką jest województwo, jak i strategię rozwoju całego województwa.

Do zadań Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego należą w szczególności:

- 1) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych, w tym w zakresie programów współpracy;
- 2) wyrażanie opinii o projektach uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfer pożytku publicznego;
- 3) udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów pomiędzy organizacjami a administracją publiczną;
- 4) wyrażanie opinii w sprawie zlecania zadań publicznych organizacjom;
- 5) opiniowanie strategii rozwoju województwa;
- 6) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego.

W skład Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego V kadencji na lata 2023–2026 powołanych zostało 20 członków, w tym 10 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych:

- 1) Bartosz Dąbrowski – zgłoszony przez Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) ratownictwa i ochrony ludności, b) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą, c) porządku

- i bezpieczeństwa publicznego, d) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Wojciech Dec – zgłoszony przez Związek Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1–32 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, b) promocji i organizacji wolontariatu;
  - 3) Andrzej Hulajko – zgłoszony przez Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Parczewie, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, b) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
  - 4) Martyn Madej – zgłoszony przez Fundacja Centrum Rozwiązań Biznesowych, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) działalności w zakresie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, b) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej, c) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, d) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami; e) rewitalizacji;
  - 5) Ewa Rębecka – Wiceprzewodnicząca Rady zgłoszona przez Bychawskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, b) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, c) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, d) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, e) działalności charytatywnej, f) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 5 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, g) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
  - 6) Marcin Snuzik – zgłoszony przez Stowarzyszenie Grupa Inicjatyw Kulturalnych, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
  - 7) Justyna Spryszak – zgłoszona przez Fundacja „W Drodze”, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, b) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, c) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,

- d) działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa- w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 8)** Tomasz Sych – zgłoszony przez Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, b) turystyki i krajoznawstwa;
- 9)** Paweł Wiśniewski – zgłoszony przez Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Hummanus, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji, b) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, c) upowszechniania i ochrony praw konsumentów, d) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa, e) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, f) tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej;
- 10)** Barbara Wojciechowska – zgłoszona przez Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Rodzinie „Podaj Dłoń”, reprezentuje obszar: organizacje, które prowadzą działalność w zakresie: a) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, b) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, c) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, d) działalności na rzecz integracji cudzoziemców, e) działalności na rzecz kombatanów i osób represjonowanych, f) pomocy Polonii i Polakom za granicą, g) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą, h) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa;

Przedstawiciel Wojewody Lubelskiego:

- 1)** Bartłomiej Bryk

Przedstawiciele Sejmiku Województwa Lubelskiego:

- 1)** Magdalena Filipek-Sobczak
- 2)** Piotr Rzetelski
- 3)** Ryszard Szczygieł – przewodniczący Rady
- 4)** Marek Wojciechowski

Przedstawiciele Marszałka Województwa Lubelskiego:

- 1)** Agnieszka Drozd-Bownik
- 2)** Małgorzata Romanko
- 3)** Radosław Sałata
- 4)** Kamila Szysiak – sekretarz Rady
- 5)** Katarzyna Wójtowicz – wiceprzewodnicząca Rady

Rada, jako organ opiniodawczo-konsultacyjny, po dokonaniu wyboru Prezydium, podjęła wyzwania, a jej członkowie przystąpili do realizacji zadań nałożonych zgodnie z algorytmem określonym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Podczas spotkań, zarówno stacjonarnie, jak i w formie wideokonferencji (łącznie odbyło się 4), członkowie Rady po zapoznaniu zaopiniowali szereg dokumentów, aktów prawa miejscowego tj. 5 projektów uchwał i 1 opinię. Rada była także współorganizatorem wydarzenia „Lubelskie Forum NGO i Lubelskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych” – cyklicznego dwudniowego święta lubelskich NGO oraz osób i organizacji związanych z trzecim sektorem, podczas którego uhonorowano laureatów ogłoszonego wcześniej Konkursu „Nagroda III Sektora”. Samorząd Województwa Lubelskiego sprzyjał również tworzeniu warunków do społecznej aktywności poprzez udzielanie wsparcia poprzez m.in. bezpłatne udostępnienie sali konferencyjnej dla członków Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego, członków komisji konkursowych, parkingu dla ich pojazdów, sprzętu multimedialnego oraz pomocy ze strony pracowników urzędu z dziedziny IT przy organizacji posiedzeń Rady.

4.6. Wojewódzka Rada Sportu

Zarząd Województwa Lubelskiego dnia 19 lutego 2019 r. podjął Uchwałę nr XXI/412/2019 w sprawie powołania członków Wojewódzkiej Rady Sportu III Kadencji.

Wojewódzka Rada Sportu składa się z 14 członków. Są nimi: przedstawiciele wojewódzkich związków sportowych, klubów sportowych działających na terenie województwa lubelskiego: Andrzej Kita, Tadeusz Łoboda, Grzegorz Mazurek, Marek Lembrych, Konrad Firek, Józef Poterucha, Maciej Powoła-Niedźwiecki, Zbigniew Bartnik, Robert Dołęga, Paweł Markiewicz, Jerzy Witaszek, przedstawiciel reprezentujący lokalne media Andrzej Szwabe, przedstawiciel Konwentu Powiatów Województwa Lubelskiego Łukasz Reszka oraz pracownik departamentu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie właściwego ds. sportu Iwona Kuśmierowska.

W 2023 roku odbyło się 1 posiedzenia WRS dnia 12 października.

4.7. Wojewódzka Rada Rynku Pracy

Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Lublinie jest organem opiniodawczo-doradczym Marszałka Województwa Lubelskiego w zakresie polityki rynku pracy. Członkami WRRP są przedstawiciele organizacji związkowych i organizacji pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo tematyką rynku pracy.

W skład Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Lublinie w kadencji 2021-2025 wchodzi:

- 1) Przewodnicząca - Magdalena Zabłocka (Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie).
- 2) Wiceprzewodnicząca - Wiesława Janczak (Rada OPZZ Województwa Lubelskiego).
- 3) Przedstawiciele wojewódzkich struktur organizacji związkowych:
- 4) Marian Zepchła – Region Środkowo-Wschodni NSZZ „Solidarność”,
- 5) Mirosław Górczyński – Forum Związków Zawodowych.

Przedstawiciele wojewódzkich struktur organizacji pracodawców:

- 6) Paulina Wojdak-Działo – Pracodawcy Lubelszczyzny „Lewiatan”,
- 7) Ireneusz Połec – Związek Pracodawców i Przedsiębiorców Lubelskie.
- 8) Przedstawiciele społeczno-zawodowych organizacji rolników:
- 9) Halina Kaźmierak – Wojewódzki Związek Rolników, Kółek i Organizacji rolniczych w Lublinie,
- 10) Tomasz Obszański – NSZZ RI „Solidarność”.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy:

- 11) Danuta Szydłowska – Kraśnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych IMPULS,
- 12) Bartosz Janik – Fundacja Polskiej Akademii Nauk,
- 13) Sebastian Ignaszczak – Fundacja Fuga Mundi,
- 14) Arkadiusz Sadowski – Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”.

Przedstawiciele organów jednostek samorządu terytorialnego:

- 15) Joanna Jabłońska – Wójt Gminy Leśniowice,
- 16) Andrzej Chrzastowski – Wicestarosta Lubelski,
- 17) Paweł Dąbrowski – Burmistrz Urzędowa.

W 2023 r. członkowie WRRP w Lublinie spotkali się na pięciu posiedzeniach. Techniczną obsługę Rady zapewniał Wydział Organizacyjno-Administracyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

5. Podsumowanie

Dobre praktyki, opinie

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia w realizacji „Programu współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”, jak również w rezultacie wymiany dobrych

praktyk z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach, Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych przedstawił propozycje, które mogłyby usprawnić, a przede wszystkim ujednolicić, procedury podejmowane w tym zakresie przez różne komórki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego:

- 1) **Opracowanie zasad powoływania i trybu pracy komisji** oceniających wnioski w otwartych konkursach ofert na zadania publiczne Województwa Lubelskiego, np. jako załącznik do programu współpracy. W dokumencie można m.in. uregulować podstawowe założenia dotyczące:
  - składu komisji, w której powinni się znaleźć: członek Zarządu Województwa Lubelskiego (jako przewodniczący komisji), radny Sejmiku Województwa wskazany z właściwej merytorycznie komisji, dyrektor lub zastępca dyrektora komórki organizacyjnej przeprowadzającej postępowanie (jako wiceprzewodniczący komisji), a także - wymagany ustawowo - reprezentant organizacji pozarządowych i – opcjonalnie – eksperci z głosem doradczym;
  - sposobu podejmowania decyzji przez członków komisji;
  - uwarunkowań związanych z rozwiązaniem komisji.
- 2) Przygotowanie wspólnego dla wszystkich komórek organizacyjnych UMWL **jednolitego schematu ogłoszenia konkursowego**. W obecnej sytuacji każdy Departament realizujący „Program współpracy...” każdorazowo przygotowuje indywidualne ogłoszenia, które rzadko mają wspólne z innymi cechy. Ten stan powoduje brak spójności w przekazie i uniemożliwia odpowiednią identyfikację poszczególnych przedsięwzięć z jednym źródłem – Samorządem Województwa Lubelskiego.
- 3) Rozważenie **modyfikacji obszarów tematycznych**, w ramach których odbywa się corocznie nabór kandydatów na członków komisji konkursowych wskazanych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dotychczasowa, zamknięta lista obszarów blokuje możliwość udziału reprezentantów organizacji pozarządowych w konkursach ofert organizowanych w innych zakresach tematycznych, czego przykładem jest np. przeprowadzany obecnie konkurs otwarty w zakresie bezpieczeństwa publicznego „Lubelskie wspiera OSP”.

Podsumowanie

Współpraca Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku odbywała się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, uczciwej

konkurencji, jawności oraz legalności. Realizowana była w kilkunastu obszarach, zarówno w postaci zlecania i powierzania realizacji zadań publicznych w formach finansowych i niefinansowych. W wyniku tej współpracy Samorząd Województwa Lubelskiego wspierał finansowo przedsięwzięcia organizowane przez instytucje pożytku publicznego, których odbiorcami byli mieszkańcy województwa lubelskiego. Szczególne znaczenie ma również wymiar pozafinansowy tej współpracy, obejmujący szereg rekomendacji podmiotom Programu, patronackie wsparcie Marszałka Województwa Lubelskiego, wspieranie lubelskich organizacji pożytku publicznego w pozyskiwaniu środków z odpisu 1,5% podatku, zaangażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w bieżącą pracę Samorządu Województwa za sprawą zespołów doradczo-konsultacyjnych.

Wobec powyższego, założenia Programu Współpracy Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze polityki i rozwoju województwa lubelskiego w 2023 roku należy uznać za zrealizowane.